

TELENOR BANKA A.D., BEOGRAD

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
31. DECEMBAR 2017. GODINE I
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 86
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Španskih boraca 3
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA TELENOR BANKE A.D. BEOGRAD

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Telenor banke a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva Banke za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocena rizika da li finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevare ili greške. Vršeci procenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocenu opravdanosti primene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2017. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Building a better
working world

Izveštaj o drugim pravnim i zakonskim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Banke. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa propisima Republike Srbije. Naša odgovornost je da ocenimo da li je godišnji izveštaj o poslovanju usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi godišnjeg izveštaja o poslovanju su bile ograničene na procenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju usklađene sa godišnjim finansijskim izveštajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u godišnji izveštaj o poslovanju koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa finansijskim izveštajima Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine.

Ostala pitanja

Finansijski izveštaji Banke za godinu završenu 31. decembra 2016. godine bili su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio mišljenje bez rezerve na ove finansijske izveštaje dana 12. aprila 2017. godine.

U Beogradu, 5. aprila 2018. godine

Olivera Andrijašević
Ovlašćeni revizor

Za Ernst & Young d.o.o. Beograd

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2017.	2016.
Prihodi od kamata	4	731.782	542.968
Rashodi od kamata	4	(267.268)	(308.239)
Neto prihod po osnovu kamata		464.514	234.729
Prihodi od naknada i provizija	5	415.792	252.125
Rashodi od naknada i provizija	5	(328.858)	(179.175)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		86.934	72.950
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	6	(3.323)	-
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	7	99.884	41.263
Neto dobitak po osnovu investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	11.384
Ostali poslovni prihodi	8	42.801	40.945
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	9	(83.076)	(42.294)
Ukupan neto poslovni prihod		607.734	358.977
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10	(535.892)	(515.661)
Troškovi amortizacije	11	(227.419)	(213.425)
Ostali rashodi	12	(881.360)	(914.001)
Gubitak pre oporezivanja		(1.036.937)	(1.284.110)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	13	374	5.300
Gubitak po osnovu odloženih poreza	13	(54.189)	(38.976)
Gubitak nakon oporezivanja		(1.090.752)	(1.317.786)

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomene</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	14	2.464.334	1.633.549
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	15	2.614.154	1.476.450
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	16	447.479	2.647.539
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	1.980.903	975.386
Kredit i potraživanja od komitenata	18	6.382.506	3.414.563
Nematerijalna ulaganja	19	350.241	308.836
Nekretnine, postrojenja i oprema	20	380.464	417.089
Tekuća poreska sredstva		4	4
Odložena poreska sredstva	13	-	56.141
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	21	22.097	33.842
Ostala sredstva	22	283.071	156.379
Ukupno aktiva		14.925.253	11.119.778
Obaveze			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		3.323	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	23	7.455	7.710
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	24	12.256.152	8.565.465
Subordinirane obaveze	25	468.808	468.924
Rezervisanja	26	34.277	26.293
Odložene poreske obaveze	13	3.177	-
Ostale obaveze	27	437.961	436.170
Ukupno obaveze		13.211.153	9.504.562
Kapital			
Akcijski kapital	28	6.198.849	5.041.605
Gubitak		(4.538.556)	(3.447.804)
Rezerve		53.807	21.415
Ukupno kapital		1.714.100	1.615.216
Ukupno pasiva		14.925.253	11.119.778

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
GUBITAK PERIODA	<u>(1.090.752)</u>	<u>(1.317.786)</u>
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Aktuarski dobici/gubici	<u>734</u>	<u>(1.215)</u>
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	35.082	26.197
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	2.079	(2.145)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat	<u>(5.502)</u>	<u>(3.608)</u>
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	<u>(1.058.359)</u>	<u>(1.298.557)</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	2017.	2016.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.159.922	674.049
Prilivi od kamata	657.617	311.532
Prilivi od naknada	423.919	254.474
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	78.386	108.043
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(2.033.120)	(2.115.028)
Odlivi po osnovu kamata	(233.093)	(282.136)
Odlivi po osnovu naknada	(384.515)	(201.567)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(542.528)	(528.709)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(47.633)	(39.852)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(825.351)	(1.062.764)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	(873.198)	(1.440.979)
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	4.940.435	3.208.202
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	1.252.605	-
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	3.687.830	3.208.202
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(4.330.009)	(3.760.167)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(4.330.009)	(2.380.055)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	(1.380.112)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(262.772)	(1.992.944)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.951	23.675
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	19.978
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	4.951	3.697
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(215.029)	(252.966)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(215.029)	(252.966)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(210.078)	(229.291)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.157.244	1.342.942
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	1.157.244	1.342.942
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.157.244	1.342.942
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	7.262.552	5.248.868
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	6.578.158	6.128.161
NETO (SMANJENJE)/POVEĆANJE GOTOVINE	684.394	(879.293)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	1.896.776	2.734.806
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	99.884	41.263
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	2.681.054	1.896.776

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
 Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
 Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

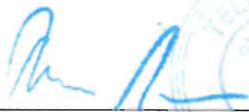
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Rezerve iz dobiti	Revalorizaci one rezerve (potražni saldo)	Dobitak	Gubitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	3.698.663	-	2.186	-	(2.130.018)	1.570.831
Nerealizovani dobiti po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-	20.444	-	-	19.229
Aktuarski gubici	-	-	(1.215)	-	-	-
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(1.317.786)	(1.317.786)
Transakcije sa vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu - povećanje	1.342.942	-	-	-	-	1.342.942
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	5.041.605	-	21.415	-	(3.447.804)	1.615.216
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	5.041.605	-	21.415	-	(3.447.804)	1.615.216
Nerealizovani dobiti po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-	31.587	-	-	32.393
Aktuarski dobiti	-	-	806	-	-	-
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(1.090.752)	(1.090.752)
Transakcije sa vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu - povećanje	1.157.244	-	-	-	-	1.157.244
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	6.198.849	-	53.808	-	(4.538.556)	1.714.100

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Telenor banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao akcionarsko društvo 15. maja 1996. godine u skladu sa Odlukom o osnivanju od 25. aprila 1996. godine. Naziv Banke prilikom osnivanja bio je Alco banka a.d., Beograd.

Banka je registrovana kod Privrednog suda u Beogradu, pod brojem Fi-8660/96 15. maja 1996. godine u registarskom ulošku I-76963-00. Narodna banka Jugoslavije je rešenjem br. 346 od 24. aprila 1996. godine izdala dozvolu za rad Banke.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- garancijske poslove;
- depo poslove;
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti;
- obavljanje platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti;
- kupovinu i naplatu potraživanja;
- poslove finansijskog inženjeringa i konsaltinga i
- pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Srbije br. 32/03 od 2. aprila 2003. godine Banka ima dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (veliko ovlašćenje).

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu Posl. br. V-Fi - 7016/04 od 29. juna 2004. godine izvršen je upis u sudski registar promene naziva Banke, odnosno umesto naziva Alco banka a.d., Beograd, Požeška 65/b, upisan je nov naziv, A banka a.d., Beograd, Požeška 65/b. Ostali podaci ostali su nepromenjeni. Narodna banka Srbije je svojim rešenjem G.br. 11970 od 2. novembra 2007. godine dala saglasnost na Predlog izmena i dopuna Ugovora o osnivanju i na Predlog Statuta A banke a.d., Beograd, koje je utvrdio Upravni odbor Banke svojim Odlukama br. 12199/07 i 12200/07, na sednici održanoj dana 20. septembra 2007. godine.

Bankom su do 12. juna 2007. godine upravljali akcionari srazmerno visini svog uloga u akcionarskom kapitalu Banke. Od 13. juna 2007. godine, sve akcije Banke (100%) preuzelo je društvo KBC Insurance NV, Belgija, čiji matični entitet grupe je KBC Group NV, Belgija.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 11511/2008 od 5. marta 2008. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv A banka a.d. Beograd, Požeška 65/b i upisan je naziv KBC banka a.d., Beograd, Požeška 65/b.

19. decembra 2013. godine akcije KBC banke a.d., Beograd preuzete su od strane Telenor Danmark Holding A/S, Danska, deo Telenor Grupe sa sedištem u Norveškoj. Time je ispunjena obaveza na osnovu ugovora, potpisanog 29. aprila 2013. godine, kojim je Telenor Grupa preuzela 100 odsto akcija u KBC Banci, dok je Societe Generale banka preuzela najveći deo portfolija klijenata.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 38971/2014 od 09. maja 2014. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva banke u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv KBC banka a.d., Beograd i upisan je naziv Telenor banka a.d., Beograd.

U toku 2013. godina Banka je zatvorila mrežu filijala i ekspozitura i na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je svoje poslovanje obavljala preko sedišta u Novom Beogradu, Omladinskih brigada br. 90v i jednoj ekspozituri sa sedištem na istoj adresi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI (nastavak)

10. septembra 2014. godine i zvanično je predstavljena u javnosti Telenor banka kao prva on line mobilna banka u regionu sa novim modelom poslovanja. U fokusu nove strategije je pružanje inovativnih finansijskih usluga fizičkim licima iz domena internet i mobilnog bankarstva. Komunikaciju sa korisnicima banka obavlja preko internet i mobilne aplikacije kao i mreže Telenor prodavnica u Srbiji.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine imala 182 zaposlena (31. decembra 2016. godine: 182 zaposlenih).

Matični broj Banke je 17138669. Poreski identifikacioni broj Banke je 100000049.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti
- sredstava namenjenih prodaji iskazanih o fer vrednosti.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću, ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 - parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 - parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrdivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 - parametri nivoa 3 su neutvrdivi za dato sredstvo ili obavezu

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem period obelodanjeni su u napomeni 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu, obelodanjeni su u Napomeni 2.3.

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2017. godine:

► **MRS 12 Porez na dobit (Izmena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Cilj izmena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rešenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrednosti, na verovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procenu naspram pojedinačne procene. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke .

► **MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima (Izmena): Obelodanjivanje**

Cilj ove izmene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za obelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udela ili učešća, efekat promene deviznog kursa, promena fer vrednosti i druge promena. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

► Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 2016, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima: Izmene pojašnjavaju da zahtevi MSFI 12 kod obelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namenjeni za prodaju, namenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

▶ **MSFI 9: Finansijski instrumenti: Klasifikacija i Odmeravanje**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. uz dopuštenu raniju primenu. Finalna verzija standard MSFI 9 Finansijski instrumenti, Priznavanje i odmeravanje, spaja sva tri aspekta računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i merenje, obezvređenje i hedžing računovodstvo i zamenjuje MRS 39. Izuzev hedžing računovodstva, nužna je retroaktivna primena, dok pružanje uporednih informacija nije obavezno. Za hedžing računovodstvo, zahtevi se generalno primjenjuju prospektivno, uz neke ograničene izuzetke. Menadžment Banke ima pouzdanu procenu prve primene ovog standarda i očekivani efekti će biti obelodanjeni u Napomenama uz finansijske izveštaje.

▶ **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primenjivati počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MSFI 16 Lizing**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

▶ **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmena)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena i Dopuna)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnjanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MSFI 4: Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju (izmene i dopune)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene se odnose na izazove koji proističu iz implementacije novog Standarda o finansijskim instrumentima, MSFI 9, pre implementacije novog Standarda o Ugovorima o osiguranju na kome Odbor radi i koji treba da zameni MSFI 4. Izmene i dopune omogućavaju uvođenje dve opcije za društva koji izdaju ugovore o osiguranju: privremeno oslobađanje od primene MSFI 9 i alternativni pristup, koji bi dozvolio entitetima koji izdaju ugovore u okviru MSFI 4 da reklasifikuju, iz bilansa uspeha u ostali rezultat, neke od prihoda ili rashoda koji proizlaze iz određene finansijske imovine. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmene i dopune)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

▶ **MSFI 9: Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (izmena i dopuna)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmena i dopuna omogućava da finansijska imovina sa funkcijom pretplate koja dozvoljava ili zahteva od ugovorne strane u ugovoru ili da plati ili primi razumnu kompenzaciju za raniji raskid ugovora (tako da iz perspektive vlasnika imovine može biti "negativne nadoknade"), da bude vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (izmene i dopune)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene i dopune se odnose na merenje, konkretno zahteva za umanjenje (ispravku) vrednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena preduzeća i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine deo "neto investicije" u pridruženom preduzeću ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmene i dopune objašnjavaju da Društvo treba da primeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, pre nego što primeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primenjuje metod kapitalizacije. U primeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primene MRS 28. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

▶ **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenjivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja: Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa obelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primenljivih kod prve primene standarda.

MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Izmene pojašnjavaju da primena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

▶ IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dohodak

Tumačenje stupa na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije, mogućnošću ranijeg početka primene. Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dohodak, u okolnostima kada poreski tretman uključuje neizvesnost koja utiče na primenu MRS 12. Tumačenje pruža smernice za razmatranje neizvesnih poreskih tretmana (individualno ili u kombinaciji), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za uslove nesigurnosti i računovodstveno obuhvatanje usled promene okolnosti i činjenica.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 - 2017, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani: Izmene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmeravanje celokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.

MRS 12 Porez na dohodak: Izmene i dopune standarda, razjašnjavaju da posledice placćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate u skladu sa transakcijama ili događajima koji su doveli do nastanka raspodeljive dobiti.

MRS 23 Troškovi pozajmljivanja: Izmene i dopune standarda, razjašnjavaju 14 pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni - treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

2.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti

U julu 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) izdao je finalni tekst standarda MSFI 9 Finansijski instrumenti, standarda koji će zameniti postojeće standarde MRS 39 počevši od 01.01.2018. godine. U 2016. godini Banka je pokrenula projekat implementacije MSFI 9 standarda, vođenog od strane zamenika predsednika Izvršnog odbora nadležnog za rizike, tokom kojeg je analiziran efekat MSFI 9 standarda na različite procese, uključujući računovodstveno obuhvatanje finansijskih instrumenata, procene rizika, informacioni sistem, plasiranje sredstava, razvoj novih proizvoda i drugo. Banka je angažovala konsultante u cilju uspešne implementacije MSFI 9 standarda, koji je obuhvatao faze:

- ▶ Klasifikacija i merenje;
- ▶ Obezvredjenje finansijskih sredstava

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja, novi standardni zahtevaju da se sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska sredstva se klasifikuju u skladu sa jednim od načina vrednovanja: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL), fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Standard elimiše postojeće kategorije po MRS 39 „Priznavanje i odmeravanje“, i to finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Vlasnički instrumenti, u lica koja nisu zavisna, a koji se ne drže radi trgovine mogu se klasifikovati kao sredstva čija se vrednost procenjuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat, bez naknadog reklasifikovanja dobitaka i gubitaka kroz Bilans uspeha.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- ▶ cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i
- ▶ ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo laćanja glavnice i kamate.

Dužnički instrumenti se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko su ispunjeni sledeći kriterijumi i isti nisu naznačeni kao FVTPL:

- ▶ cilj poslovnog modela držanja finansijskog sredstva je prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja, i
- ▶ ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo laćanja glavnice i kamate.

Naknadno, dobiti ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obraćunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

MSFI zahteva da sva finansijska sredstva, osim derivata i instrumenata kapitala, budu analizirana kroz kombinaciju poslovnog modela upravljanja finansijskim sredstvom sa jedne, i karakteristikama ugovorenih novčanih tokova sa druge strane.

Banka je pristupila analizi poslovnih modela na nivou portfolia finansijskih sredstava. Razmatrane su postojeće politike i stragegije vezane za portfolia kao i primena istih u praksi. Takođe, razmatrane su informacije i načinu ocene i izveštavanja o performansama portfolia, informacije o rizicima koje utiçu na performanse portfolia i kako se njima upravlja. Osim toga, sagledani su učestalost, obim i vremenski trenutak prodaje finansijskih sredstava u proteklim periodima, razlozi za prodaju kao i planovi o prodaji finansijskih sredstava u budućem periodu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje kamate i glavnice, Banka je razmatrala ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Analizom je zaključeno da ne postoje kreditni proizvodi Banke čiji ugovorni uslovi ne dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume, a koji bi zahtevali vrednovanje po fer vrednosti.

Na osnovu sprovedene analize, Banka ne očekuje da će novi zahtevi klasifikacije imati materijalno značajan uticaj na računovodstveno priznavanje potraživanja, kredita, ulaganja u dužničke hartije i učešća u kapitalu. Rezultati inicijalne procene ukazali su da:

- ▶ Krediti i plasmani dati klijentima i bankama i u skladu sa MSFI 9 se procenjuju i dalje kao i u skladu sa MRS 39, po amortizovanoj vrednosti;
- ▶ Dužnički instrumenti klasifikovani kao raspoloživi za prodaju u skladu sa MRS 39 se u najvećoj meri procenjuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Uzimajući u obzir prirodu obaveza Banke, računovodstvo finansijskih obaveza će biti isto kao i u skladu sa zahtevima MRS 39. Banka nema naznačene finansijske obaveze kao FVTPL (izuzimajući derivate) i nema nameru da to učini. Sprovedena analiza ne ukazuje da postoje materijalni efekti zahteva MSFI 9 pogledu klasifikacije finansijskih obaveza.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obezvredjenje se značajno menja, i zamenjuje se pristup MRS 39 realizovanog gubitka, sa principom budućeg očekivanog gubitka (ECL). Obračun troškova obezvredjenja za očekivane gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha. Troškovi obezvredjenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Segment 1

Troškovi obezvredjenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9.

Segment 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Segment 2 i troškovi obezvredjenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici banke, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se docnja od 31 do 90 dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija i merenje

Segment 3

Kao i u skladu sa MRS 39, finansijski instrumenti su uključeni u segment 3, u slučaju kada postoji objektivni dokaz obezvređenja i nema promene obuhvata kredita klasifikovanih u navedeni segment, uz uvođenje višestrukih scenarija naplate. Obračun obezvređenja na individualnoj osnovi će se nastaviti po istom principu.

Banka nije uključila informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) jer na osnovu kratke istorije i relativno mladog portfolija nije moguće utvrditi statistički značajna zavisnost sa makroekonomskim varijablama.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih finansijskih izveštaja, ukupan procenjen efekat prve primene MSFI 9 iznosi RSD 1,812 hiljada .

Efekat prve primene MSFI 9 se 01.01.2018. godine evidentira na teret gubitka iz ranijih godina. Banka neće korigovati uporedne podatke za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje kao i obezvređenje. Banka će razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava koji proističu iz primene MSFI 9 priznati u okviru kapitala na dan 1. januara 2018. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti-

2.6. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2016. godinu koji su bili predmet revizije.

U odnosu na obavljene godišnje finansijske izveštaje Banke za 2016 izvršene su sledeće reklasifikacije na pozicijama Bilansa stanja:

- Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po državnim obveznicama Republike Srbije koje su raspoložive za prodaju su reklasifikovana u iznosu od 32.545 hiljada dinara sa pozicije Krediti i potraživanja od komitenata na poziciju Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u 2016.
- Razgraničena potraživanja za obračunati kamatu po državnim obveznicama Republike Srbije koje se drže do dospeća su reklasifikovana u iznosu od 56.265 hiljada dinara sa pozicije Krediti i potraživanja od komitenata na poziciju Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u 2016.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi se priznaju u meri u kojoj je verovatno da će Banka ostvariti priliv ekonomskih koristi i da se prihodi mogu pouzdano proceniti.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i klijenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument. Prihodi od kamate na obezvređene plasmane priznaju se na neto osnovi.

Naknade za odobrenje kredita i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i prikazane kao umanjenje pozicije Kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 18), koja se prenose u korist bilansa uspeha i prikazuju u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

3.3. Prihodi i rashodi od zakupa

Prihodi od zakupnina koji se odnose na investicione nekretnine se priznaju ravnomerno tokom perioda zakupa i iskazuju se u korist bilansa uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda.

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa (Napomena 12).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Preračun stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2, finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 34).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, odnosno valutnoj klauzuli evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 7).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja ili datum izmirivanja, odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju i krediti i potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.1. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća imaju fiksne ili odredive iznose plaćanja i datume dospeća i Banka ima nameru i mogućnost da ih drži do dospeća.

Nakon početnog vrednovanja, ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope, uzimajući u obzir diskonte i premije ostvarene prilikom sticanja određenog instrumenta, i iskazuju se u okviru prihoda od kamata.

Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente prikazane su u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja koja se prenose u korist bilansa uspeha i prikazuju u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta.

3.5.2. Krediti i plasmani bankama i komitentima

Kredit i plasmani bankama i komitentima predstavljaju finansijska sredstva koja imaju fiksne ili odredive iznose plaćanja i datume dospeća i koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Ova sredstva nisu stečena sa namerom da se odmah ili u kratkom roku ponovo prodaju i nisu klasifikovana kao hartije od vrednosti ili drugi plasmani kojima se trguje ili hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

3.5.2. Krediti i plasmani bankama i komitentima (nastavak)

Nakon početnog vrednovanja, krediti i plasmani bankama i komitentima se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata i naknada.

Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja instrumenta.

3.5.3. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja primenom prvobitne efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.4. Vrednovanje kolaterala

Banka nastoji da smanji rizik uzimanjem kolaterala kad je to moguće. Kao kolateral mogu da se jave različiti oblici finansijskih i nefinansijskih sredstava kao što su: depoziti, hartije od vrednosti, garancije, hipoteke, zalihe i potraživanja. Vrednost kolaterala se obično utvrđuje prilikom uspostavljanja, kao i kvartalno, međutim, neki tipovi kolaterala, kao što su na primer, depoziti i hartije od vrednosti, vrednuju se dnevno.

U meri u kojoj je to moguće, Banka koristi raspoložive podatke sa tržišta kako bi vrednovala kolaterale. Nefinansijske vrste kolaterala, kao što su hipoteke na nekretninama, vrednuju se najmanje jednom u tri godine, oslanjanjem na informacije od strane nezavisnih procenitelja, cena na tržištu nekretnina, revidiranih finansijskih izveštaja i drugih nezavisnih izvora.

3.5.5. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju su sredstva koja su prilikom inicijalnog vrednovanja klasifikovana u ovu kategoriju ili koja se ne kvalifikuju za klasifikaciju u kategorije sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha, hartija od vrednosti koje se drže do dospeća ili kredita i plasmana.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju učešća u kapitalu drugih pravnih lica i deo državnih obveznica sa rokom dužim od godinu dana.

Budući da za učešća u kapitalu ne postoji aktivno tržište ista su vrednovana po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti, koja se vrši na osnovu procene rukovodstva o umanjenju vrednosti ovih uloga. Državne obveznice vode se po fer vrednosti.

3.5.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.7. *Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza*

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupa finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva ili
- Banka prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu i
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, vrednuje se u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

3.5.8. *Obezvredenje finansijskih sredstava*

Na dan svakog bilansa stanja Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi obezvređenja (umanjenja vrednosti) nekog sredstva ili grupe sredstava. Smatra se da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređena ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu proceniti.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, docnju pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.8. Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Kredit i plasmani bankama i komitentima

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima vrednovanih po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, Banka prvo vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna. Ukoliko Banka utvrdi da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena, Banka svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ispravka vrednosti finansijskih sredstava vrši se na osnovu procene rukovodstva o njihovoj naplativosti. Rukovodstvo Banke na dan bilansa stanja procenjuje postojanje objektivnih dokaza o obezvređenju finansijskih sredstava, u zavisnosti od broja dana prekoračenja roka dospeća glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta, i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka usled obezvređenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti budućih tokova gotovine (ne uzimajući u obzir očekivane kreditne gubitke koji još uvek nisu nastali). Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspeha. Krediti i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknjižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena.

Ukoliko, tokom naredne godine, dođe do smanjenja ili povećanja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se desio nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se povećava ili smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti.

Procena obezvređenja se sprovodi na individualnoj osnovi i na grupnoj osnovi. Individualna procena ispravki vrednosti se vrši za kredite i potraživanja od klijenata čija ukupna izloženost prelazi 0,15% ukupne bilansne kreditne izloženosti u portfoliju stanovništva.

Sadašnja vrednost očekivanih budućih tokova gotovine se diskontuje korišćenjem originalne efektivne kamatne stope finansijskog sredstva. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa. Obračun sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala, umanjene za troškove realizacije i prodaje kolaterala, bez obzira da li je verovatno da će doći do procesa realizacije kolaterala ili ne.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi i to: normalan portfolio PD 1-9 i portfolio mogućeg gubitka PD 10-11.

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu istorijskih iskustava o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. S tim u vezi ne postoji unwinding efekat za koji je moguće umanjiti iznos ispravke vrednosti u korist prihoda od kamate.

Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su postojali tokom istorijskog perioda, a ne postoje na dan bilansa stanja.

Metodologija i pretpostavke koji se koriste za procenu budućih tokova gotovine se redovno pregledaju da bi se smanjile razlike između procenjenih iznosa i stvarnog iskustva po osnovu gubitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.8. Obezvredenje finansijskih sredstava (nastavak)

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka po osnovu obezvređenja se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine. Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspeha.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha.

3.6 Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki ("Sl. glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013 i 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2106, 69/2016 i 91/2016).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke) klasifikuju se u kategorije od A do D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza tog dužnika prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Banka je svojim unutrašnjim aktom bliže odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, iznos rezerve za procenjene gubitke je obračunat primenom sledećih procenata: 0% za potraživanja klasifikovana u kategoriju A, 2% za potraživanja klasifikovana u kategoriju B, 15% za potraživanja klasifikovana u kategoriju V, 30% za potraživanja klasifikovana u kategoriju G i 100% za potraživanja klasifikovana u kategoriju D.

Najmanje tromesečno, Banka utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke.

Rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa unutrašnjim aktom Banke (a u skladu sa Odlukom o klasifikaciji Narodne banke Srbije) i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 3.5.8. iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 9).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama ne predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke u 2017. godini, obzirom da Banka ispunjava uslove u pogledu nivoa NPL kredita u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke (Napomena 30).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE*(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)***3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.8. Derivati**

Derivati se priznaju po fer vrednosti i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine, pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se gotovina u blagajni i sredstva na žiro računu, tekućim računima kod drugih banaka, deponovane viškove likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije i prekonoćne pozajmice kod drugih banaka. (Napomena 35).

3.10. Reverzni repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja. Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

Hartije od vrednosti koje je Banka stekla kupovinom od Narodne banke Srbije, uz ugovorenu obavezu ponovne prodaje, po osnovu Okvirnog ugovora o prodaji hartija od vrednosti sa obavezom kupovine tih hartija, na dan bilansa stanja se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

3.11. Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Osnovna sredstva Banke se sastoje od opreme i ulaganja u tuđa osnovna sredstva.

Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nekretnina i opreme na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenih korisnih vekova upotrebe.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Nematerijalna ulaganja (licence za softvere)	U roku važenja, a trajne licence	20%
Kompjuterska oprema		20% - 50%
Nameštaj		12,5% - 20%
Bankomati		14,3%
Motorna vozila		20%
Ulaganja u tuđe objekte	U roku važenja ugovora o zakupu	
Ostala oprema		12,5% - 50%

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspeha u trenutku njihovog nastanka. Troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji menjaju kapacitet ili namenu osnovnih sredstava, se kapitalizuju i uvećavaju nabavnu vrednost osnovnog sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva (nastavak)

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i, po potrebi, koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 i 113/2017) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 13).

3.12. Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.13. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina (zemljište i građevinski objekti) nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po nižem iznosu od knjigovodstvene ili fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanja se prate po vrstama i mogu da se koriste samo za izdatke za koje su prvobitno bila priznata. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 29), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), rezervi iz dobitka i akumuliranog gubitka (Napomena 30).

3.16. Finansijske garancije

U posebnim slučajevima Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši. Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3.17. Primanja zaposlenih

(a) Definisani planovi doprinosa

Banka obračunava i plaća doprinose za penziona i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih.

Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Banka nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

(b) Dugoročne naknade zaposlenima - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Pravilnikom o radu Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od tri prosečne mesečne zarade ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava. Aktuarski dobitci i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u okviru izveštaja o ostalom rezultatu u periodu nastanka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015). Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene privremene i trajne razlike, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku do 29. juna naredne godine.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznavao je do 2013. godine pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Poreska olakšica je ukinuta počev od 2014. godine, ali neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobitak iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. U svakoj od godina perioda prvo se primenjuje poreski kredit po osnovu ulaganja iz te godine, a zatim se, do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu, primenjuju preneti poreski krediti po redosledu ulaganja.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Poreski gubici iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda u periodu od 10 godina od godine u kojoj su nastali, a poreski gubici iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i kasnije mogu se koristiti u periodu do 5 godina.

Tekuća poreska sredstva i obaveze koja se odnose na tekuću i prethodne poreske godine vrednovani su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan bilansa stanja. Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala, takođe se evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 12).

3.19. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 29). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.20 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Rukovodstvo Banke razmatra kredite i plasmane na dan finansijskog izveštavanja kako bi se procenilo da li je potrebno priznati gubitke po osnovu obezvređenja u bilansu uspeha. U procesu procene iznosa obezvređenja, potrebno je posebno rasuđivanje rukovodstva o iznosima i vremenskoj projekciji budućih tokova gotovine. Takve procene se zasnivaju na pretpostavkama više faktora, a stvarni rezultati se mogu razlikovati, uslovljavajući promene u ispravkama vrednosti u budućnosti.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

Pored ispravki vrednosti kredita i plasmana zasnovanih na pojedinačnim procenama, Banka formira i grupnu (kolektivnu) ispravku vrednosti za izloženosti koje, iako nisu posebno identifikovane pojedinačnom procenom kao obezvređene, imaju veći rizik neispunjenja ugovornih obaveza u odnosu na period ugovaranja. U ovoj proceni se uzimaju u obzir istorijska iskustva o kreditnim gubicima i različiti drugi faktori.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjnja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, određuju se procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.20 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(c) Umanjenje vrednosti učešća u kapitalu

Banka procenjuje učešća u kapitalu u skladu sa MRS 36 i smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno umanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Potencijalne obaveze koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.20 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(g) Odložena poreska sredstva

Banka priznaje odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih prenosivih poreskih gubitaka i prenosivih poreskih kredita do mere do koje je verovatno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da neiskorišćeni prenosivi poreski krediti i neiskorišćeni prenosivi poreski gubici budu iskorišćeni.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije poreskog planiranja (Napomena 13).

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 26 uz finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata		
Stanovništvo	236.180	80.584
Druga preduzeća	323.602	265.188
Republički organi i javni sektor	142.295	169.427
Banke	29.705	27.762
Strana lica	-	7
Ukupno	<u>731.782</u>	<u>542.968</u>
Rashodi kamata		
Stanovništvo	(117.467)	(196.487)
Druga preduzeća	(149.800)	(111.750)
Strana lica	(1)	(2)
Ukupno	<u>(267.268)</u>	<u>(308.239)</u>
Dobitak po osnovu kamata	<u>464.514</u>	<u>234.729</u>

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita	566.095	359.757
- hartija od vrednosti	131.543	169.809
- ostalih plasmana	7.092	4.987
- hartija od vrednosti u stranoj valuti	27.052	7.415
- depozita	-	993
- depozita u stranoj valuti	-	7
Ukupno	<u>731.782</u>	<u>542.968</u>
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita	(246.438)	(286.230)
- kredita	(20.241)	(21.626)
- depozita u stranoj valuti	(523)	(282)
- ostalih obaveza	(66)	(101)
Ukupno	<u>(267.268)</u>	<u>(308.239)</u>
Dobitak po osnovu kamata	<u>464.514</u>	<u>234.729</u>

Najznačajniji uzrok rasta prihoda od kamata u 2017. godini u iznosu od 140.975 hiljada dinara, se odnosi na rast gotovinskih kredita stanovništvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija u dinarima	335.225	203.181
Prihodi od naknada i provizija u stranoj valuti	80.567	48.944
Ukupno	<u>415.792</u>	<u>252.125</u>
Rashodi od naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija u dinarima	(54.206)	(35.827)
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	(274.652)	(143.348)
Ukupno	<u>(328.858)</u>	<u>(179.175)</u>
Dobitak po osnovu naknada i provizija	<u>86.934</u>	<u>72.950</u>

Prihodi od naknada i provizija mogu se analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Naknade po osnovu poslova sa platnim karticama	226.050	138.862
Naknade za usluge dinarskog platnog prometa i održavanja računa	168.956	97.836
Naknade za usluge platnog prometa u stranoj valuti	9.120	5.867
Prihodi od ostalih naknada i provizija	11.666	9.560
Ukupno	<u>415.792</u>	<u>252.125</u>

Značajan rast prihoda od naknada u 2017. godini je usled povećanja broja klijenata fizičkih lica od kojih banka ostvaruje prihode po osnovu naknada za održavanja računa i poslova sa platnim karticama.

6. NETO GUBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

Banka je u 2017. godini ostvarila rashod po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju u iznosu 3.323 hiljada dinara koji se odnose na prihode od promene vrednosti derivata.

Banka u 2016. godini nije imala sredstva namenjena trgovanju i po tom osnovu nema ni prihode ni rashode od promene vrednosti.

7. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule	972.384	261.391
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule	(872.500)	(220.128)
Neto prihodi od kursnih razlika	<u>99.884</u>	<u>41.263</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od promocije Master Card kartica	15.451	9.376
Prihodi operativnog poslovanja	11.958	584
Prihodi od promocije Samsung	8.871	15.627
Prihodi od zakupnina objekata	1.744	1.579
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	371	6.329
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	838	1.075
Prihodi od smanjenja obaveza	500	-
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	-	601
Ostali prihodi	3.068	5.774
Ukupno	<u>42.801</u>	<u>40.945</u>

9. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata	113.225	46.983
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja ostalih sredstava	8.079	4.250
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	2.494	-
	<u>123.798</u>	<u>51.233</u>
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata	(195.426)	(87.946)
Rashodi po osnovu obezvređenja ostalih sredstava	(10.280)	(5.360)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(1.168)	(221)
	<u>(206.874)</u>	<u>(93.527)</u>
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	<u>(83.076)</u>	<u>(42.294)</u>

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Rashodi po osnovu zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi		
Troškovi zarada	210.418	213.291
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	146.865	140.137
Troškovi naknada zarada	120.331	105.409
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	44.647	42.145
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	9.866	14.368
Ostali lični rashodi	3.345	-
Rashodi rezervisanja za penzije (Napomena 26)	430	311
Ukupno	<u>535.892</u>	<u>515.661</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Osnovnih sredstava (Napomena 20)	104.272	107.403
Nematerijalnih ulaganja (Napomena 20)	123.146	106.022
Ukupno	<u>227.419</u>	<u>213.425</u>

12. OSTALI RASHODI

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Troškovi marketinga	212.832	296.901
Troškovi zakupnina	105.604	122.331
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	128.580	130.824
Konsultantske usluge	113.229	87.668
Usluge kartica	25.169	38.664
Troškovi prodaje proizvoda banke	29.815	37.766
Rashodi rezervisanja po sudskim obavezama	10.432	-
Troškovi osiguranja	70.710	44.554
Usluge obezbeđenja i transporta novca	24.577	19.377
Troškovi telefona	4.386	5.061
Troškovi materijala	17.203	8.179
Troškovi službenog puta	8.533	10.725
PTT troškovi	12.579	8.717
Troškovi čišćenja prostorija	3.167	3.118
Usluge čuvanja imovine	1.827	676
Troškovi poreza	2.100	1.962
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava i sredstava stečenih naplatom potraživanja	12.373	1.239
Troškovi doprinosa	679	636
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1.718	249
Gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1.980	-
Manjkovi i štete	1.901	332
Gubici od prodaje sredstava namenjenih prodaji	-	-
Troškovi administrativne podrške	12.994	12.181
Troškovi godišnjih licence	32.770	33.709
Troškovi penala za zakupe	22	12.265
Troškovi reprezentacije	3.580	4.734
Troškovi arhiviranja	6.939	6.882
Troškovi izdavanja izveštaja Kreditnog biroa	8.258	4.160
Članarine	2.394	3.241
Ostalo	25.009	17.850
Ukupno	<u>881.360</u>	<u>914.001</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

Ukupan poreski prihod/(rashod) sastoji se od sledećih poreza:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	374	5.300
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i povećanja odloženih poreskih obaveza	<u>(54.189)</u>	<u>(38.976)</u>
Ukupno poreski rashod perioda	<u>(53.815)</u>	<u>(33.676)</u>

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Gubitak pre oporezivanja	<u>(1.036.937)</u>	<u>(1.284.110)</u>
Porez na dobit po stopi od 15% (2016: 15%)	<u>155.540</u>	<u>192.617</u>
Kapitalni dobitak po stopi od 15%	-	1.716
Iskorišćeni poreski kredit po stopi od 15%	-	(1.716)
Poreski efekti prihoda/rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(6.552)	(3.905)
Privremene razlike	<u>23.066</u>	<u>(4.619)</u>
Poreski gubitak perioda	<u>172.054</u>	<u>184.093</u>
Privremene razlike	374	4.619
Ostalo	-	681
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka po stopi od 15%	(172.054)	(184.093)
Ukinuta odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka iz ranijih godina po stopi od 15%	(54.189)	(38.976)
Ukupan poreski rashod	<u>(53.815)</u>	<u>(33.676)</u>

(c) Odložena poreska sredstva

Promene na odloženim poreskim sredstvima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Stanje na dan 1. januara	56.141	93.425
Efekat odloženih poreskih sredstava evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	(53.816)	(33.676)
Efekat odloženih poreskih obaveza evidentiran kroz revalorizacione rezerve	<u>(5.502)</u>	<u>(3.608)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(3.177)</u>	<u>56.141</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva (nastavak)

Odložena poreska sredstva se odnose na:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Privremene razlike na nekretninama, opremi i nematerijalnim ulaganjima	6.318	5.945
Poreski kredit po osnovu gubitka iz ranijih godina	-	54.190
Odložene poreske obaveze za efekte evidentirane kroz revalorizacije rezerve	<u>(9.495)</u>	<u>(3.994)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(3.177)</u>	<u>56.141</u>

Nepriznata odložena poreska sredstva

Na osnovu projektovanih rezultata po planu za narednih pet godina, Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu gubitka ranijih godina u ukupnom iznosu od 1.740.329 hiljada dinara (2016. godine: 1.568.275 hiljada dinara).

Prava na prenose neiskorišćenih poreskih gubitaka za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u sledećim godinama:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
2018. godine	1.041.934	1.041.934
2019. godine	134.487	134.487
2020. godine	153.571	153.571
2021. godine	184.093	184.093
2022. godine	<u>172.054</u>	<u>-</u>
	<u>1.740.329</u>	<u>1.568.275</u>

Banka takođe nije priznala odložena poreska sredstva na neiskorišćene prenosive poreske kredite po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u periodu od 2007. godine do 2012. godine u iznosu od 27.313 hiljade dinara. U toku 2013. godine nije bilo ulaganja u osnovna sredstva koja bi mogla biti priznata kao poreski kredit u skladu sa zakonom. Izmenama Zakona o porezu na dobit, a od 2014. godine, ukinuta je mogućnost sticanja prava na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva.

Prava na prenose neiskorišćenih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u sledećim periodima:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Od jedne do pet godina	26.754	18.237
Preko pet godina	<u>-</u>	<u>9.076</u>
	<u>26.754</u>	<u>27.313</u>

Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu privremenih razlika na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2017. godini u iznosu od 288 hiljade dinara (2016. godine: 324 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima		
Žiro račun	480.671	350.340
Gotovina u blagajni	581.264	426.803
Depoziti viškova likvidnih sredstava	483.220	233.610
	<u>1.545.155</u>	<u>1.010.753</u>
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	540.423	424.684
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	378.430	197.874
	<u>918.853</u>	<u>622.558</u>
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	326	238
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.464.334</u>	<u>1.633.549</u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca po stopi od 5% na obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine i 0% na obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine. Dinarsku obaveznu rezervu banke izdvajaju na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordiniranih obaveza za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital banke; dinarske obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno; obaveze u dinarima i devizama po osnovu depozita, kredita i drugih sredstava primljenih iz inostranstva u periodu od 1. oktobra 2008. do 31. marta 2010. godine - i to do prvobitno utvrđenog roka dospeća tih obaveza, a najkasnije do 31. decembra 2014. godine; sredstva oročene dinarske štednje prikupljena u periodu od 31. oktobra do 8. novembra 2010. godine - i to do isteka perioda na koji je oročena ta štednja, pod uslovom da nije indeksirana deviznom klauzulom; obaveza u dinarima i devizama po osnovu sredstava finansijske podrške koje je obezbedila Agencija za osiguranje depozita u skladu sa zakonom.

Dodatno dinarsku obaveznu rezervu čini i 38%, odnosno 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Obračunata obavezna dinarska rezerva za decembar 2016. godine iznosila je 349.427 hiljada dinara (decembar 2015. godine: 175.327 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je na svom žiro računu imala raspoloživa sredstva iznad iznosa obračunate dinarske obavezne rezerve.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve, koji ne prelazi iznos obračunate obavezne rezerve, u toku 2016. godine iznosila je 1,75%, odnosno 1,75% na godišnjem nivou (2015. godina: iznosila je 2,0%, odnosno 1,75% na godišnjem nivou).

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015 i 78/2015 i 102/2015), Banka obračunava i izdvaja deviznu obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu po stopi od 20% na obaveze sa ugovorenim rokom do dve godine, 13% na obaveze sa ugovorenim rokom preko dve godine i po stopi od 100% na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom. Deviznu obaveznu rezervu banke izdvajaju na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve.

Počev od obračunskog perioda 18. februar - 17. mart 2011. godine, a zaključno sa obračunskim periodom 18. jul - 17. avgust 2011. godine, obavezna rezerva umanjuje se za 25% prirasta kredita odobrenih u skladu sa Programom mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize u Republici Srbiji za 2011. godinu koji je usvojila Vlada RS.

Počev od obračunskog perioda 18. avgust - 17. septembar 2011. godine, u obračun prirasta kredita uključuju se samo krediti odobreni do 30. juna 2011. godine i to do prvobitno ugovorenih rokova njihovog dospeća.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima, na devizne račune Narodne banke Srbije, a izuzetno, ukoliko bi zbog izdvajanja obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika Banke odstupao od onog koji je propisan odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, Banka može obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima.

Od ukupno obračunate devizne obavezne rezerve 62% (na obaveze do dve godine), odnosno 70% (na obaveze preko dve godine) se izdvaja u devizama, a preostalih 38%, odnosno 30% u dinarima na žiro računu.

Na dan 31. decembra 2016. godine, obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije se u toku 2017. godine bila je 2,5%, do 07.09.2017. Od 07.09 do 09.10.2017 stopa je bila 2,25%, a od 09.10.2017. je 2%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima		
Državne obveznice u dinarima	1.191.009	1.193.910
Razgraničena kamata u dinarima	33.671	32.449
Ukupno	<u>1.224.680</u>	<u>1.226.359</u>
U stranoj valuti		
Državne obveznice u stranoj valuti	1.366.888	245.260
Razgraničena kamata u stranoj valuti	22.586	4.831
Ukupno	<u>1.389.474</u>	<u>250.091</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.614.154</u>	<u>1.476.450</u>

Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po Državnim obveznicama koje su raspoložive za prodaju su reklasifikovana u iznosu od 32.545 hiljada dinara sa pozicije Krediti i potraživanja od komitenata na poziciju Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u 2016.

16. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
U dinarima		
Državni zapisi do godinu dana	-	1.570.177
Državni zapisi preko godine dana	315.033	592.921
Razgraničena kamata	14.008	53.820
Ukupno	<u>329.041</u>	<u>2.216.918</u>
U valuti		
Državne obveznice do godinu dana	118.097	428.176
Razgraničena kamata	341	2.445
Ukupno	<u>118.438</u>	<u>430.621</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>447.479</u>	<u>2.647.539</u>

Razgraničena potraživanja za obračunati kamatu po Državnim obveznicama koje se drže do dospeća su reklasifikovana u iznosu od 56.265 hiljada dinara sa pozicije Krediti i

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Devizni računi	595.475	461.340
Depoziti dati bankama	80.229	9.108
Namenski depoziti dati finansijskim organizacijama	4.739	4.938
Kreditni po repo transakcijama	1.300.000	500.000
Razgraničena kamata po repo transakcijama	460	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.980.903</u>	<u>975.386</u>

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama kredita i potraživanja

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Potraživanja za kamatu	26.953	18.968
Potraživanja za naknadu po kreditima	23.016	50.769
Dati krediti	6.668.681	3.587.672
Ukupno	<u>6.718.650</u>	<u>3.657.409</u>
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	2.538	2.340
Ukupno	<u>6.721.188</u>	<u>3.753.294</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<u>(116.413)</u>	<u>(54.218)</u>
<i>Minus: Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope</i>	<u>(222.269)</u>	<u>(190.968)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.382.506</u>	<u>3.414.563</u>

Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po Državnim obveznicama koje su raspoložive za prodaju su reklasifikovana u iznosu od 32.545 hiljada dinara sa pozicije Krediti i potraživanja od komitenata na poziciju Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u 2016.

Razgraničena potraživanja za obračunati kamatu po Državnim obveznicama koje se drže do dospeća su reklasifikovana u iznosu od 56.265 hiljada dinara sa pozicije Krediti i potraživanja od komitenata na poziciju Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u 2016.

(b) Pregled po vrstama kredita

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Kreditni po transakcionim računima	23.148	24.194
Potrošački krediti	3.929.919	2.625.623
Gotovinski krediti	2.272.295	553.856
Ostali krediti	443.319	383.999
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.668.681</u>	<u>3.587.672</u>

U toku 2017. godine Banka je značajno povećala kreditnu aktivnost u odnosu na 2016. godinu. Povećanja portfolija potrošačkih kredita odnosi se na kredite za kupovinu telefona, koji se realizuje u saradnji sa povezanim licem Telenor d.o.o.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

(c) Sektorska struktura kredita i depozita

Sektorska struktura datih kredita i depozita, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, data je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Sektor stanovništva	6.668.681	3.587.672
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.668.681</u>	<u>3.587.672</u>

(d) Promene na računima ispravke vrednosti datih kredita i depozita u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na početku godine	54.218	10.943
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	195.426	87.946
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(113.226)	(46.983)
Prihodi od kamate na obezvređena potraživanja	5.226	2.312
Otpisi i prodaje	(25.231)	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>116.413</u>	<u>54.218</u>

19. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Patenti, licence i softver	769.220	615.453
Akumulirana ispravka vrednosti nematerijalnih ulaganja	(418.979)	(306.617)
Stanje na dan 31. decembra	<u>350.241</u>	<u>308.836</u>

Tabela promena na nematerijalnim ulaganjima prikazana je u Napomeni 20.

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Osnovna sredstva		
Oprema	721.753	690.785
Osnovna sredstva u pripremi	43.265	43.607
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	19.466	60.409
Nabavna vrednost	<u>784.484</u>	<u>794.801</u>
Akumulirana ispravka vrednosti osnovnih sredstava	(404.020)	(377.712)
Sadašnja vrednost	<u>380.464</u>	<u>417.089</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>380.464</u>	<u>417.089</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Računarska oprema</u>	<u>Ostala Oprema</u>	<u>Osnovna sredstva u pripremi</u>	<u>Ulaganja u tuđa osnovna sredstva</u>	<u>Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema</u>	<u>Nematerijal na ulaganja u pripremi</u>	<u>Nematerijal na ulaganja - softver</u>	<u>Ukupno nematerijalna ulaganja</u>
NABAVNA VREDNOST								
1. januar 2016. godine	252.337	325.005	21.355	52.973	651.670	11.452	509.126	520.578
Nabavke u toku godine	-	-	192.952	-	192.952	94.875	-	94.875
Prenos sa sredstava u pripremi	35.423	127.841	(170.700)	7.436	-	(71.179)	71.179	-
Otuđenja i rashodovanja	(39.535)	(10.396)	-	-	(49.931)	-	-	-
Prenosi/Donosi na/sa sredstva namenjena prodaji i operativne troškove	106	4	-	-	110	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	248.331	442.454	43.608	60.409	794.801	35.148	580.305	615.453
Nabavke u toku godine	-	-	76.708	-	76.708	164.551	-	164.551
Prenos sa sredstava u pripremi	36.972	37.481	(77.051)	2.598	-	(149.916)	149.916	-
Otuđenja i rashodovanja	(10546)	(22.893)	-	(43.540)	(76.979)	-	(10.783)	(10.783)
Prenosi na operativne troškove	-	(10.046)	-	-	(10.046)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	274.757	446.996	43.264	19.467	784.484	49.783	719.438	769.221

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima (nastavak)

	Računarska oprema	Ostala Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja - softver	Ukupno nematerijalna ulaganja
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
1. januar 2016. godine	193.435	93.352	-	32.824	319.611	-	200.595	200.595
Amortizacija (Napomena 11)	31.992	63.159	-	12.252	107.403	-	106.022	106.022
Otuđenja i rashodovanja	(39.335)	(9.967)	-	-	(49.302)	-	-	-
Prenosi na sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	186.092	191.082	-	45.076	377.712	-	306.617	306.617
Amortizacija (Napomena 11)	24.329	68.876	-	11.068	104.272	-	123.146	123.146
Otuđenja i rashodovanja	(10.087)	(15.436)	-	(43.540)	(69.062)	-	(10.783)	(10.783)
Prenosi na opetativne troškove	-	(8.902)	-	-	(8.902)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	200.334	146.544	-	12.604	404.020	-	418.980	418.980
Sadašnja vrednost na dan:								
- 31. decembra 2017. godine	74.423	255.914	43.264	6.863	380.464	49.783	300.458	350.241
- 31. decembra 2016. godine	62.239	295.910	43.607	15.332	417.089	35.148	273.688	308.836

Sadašnju vrednost opreme na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine računarska oprema, bankomati, kancelarijski nameštaj i motorna vozila.

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost preostalih osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Nekretnine	21.715	33.460
Oprema	382	382
Stanje na dan 31. decembra	<u>22.097</u>	<u>33.842</u>

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procenu vrednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrednost sa tržišnom.

Promene na stalnim sredstvima namenjenim prodaji:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji		
Stanje na početku godine	33.842	33.361
Prihodi/rashodi po osnovu promene vrednosti	(11.745)	601
Ostale promene	-	(120)
Stanje na dan 31. decembra	<u>22.097</u>	<u>33.842</u>

22. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Ostala potraživanja		
Potraživanja za naknade po osnovu ostalih usluga Banke	7.231	3.596
Potraživanja po osnovu prodaje	1.592	844
Potraživanja za date avanse	6.728	63.294
Potraživanja od zaposlenih	27.870	29.318
Potraživanja za preplaćene poreze i doprinose	520	306
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	19.992	14.244
Potraživanja u obračunu	238.633	65.244
PDV sa pravom odbitka	37	2.480
Ostale investicije	393	393
	<u>302.996</u>	<u>179.719</u>
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode	598	34
Razgraničeni ostali troškovi	10.484	3.685
	<u>11.082</u>	<u>3.719</u>
Zalihe		
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	2.327	5.172
Inventar u upotrebi	80	215
	<u>2.407</u>	<u>5.387</u>
Bruto ostala sredstva	<u>316.485</u>	<u>188.825</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<u>(33.413)</u>	<u>(32.446)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>283.071</u>	<u>156.379</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti ostalih sredstava u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na početku godine	32.446	32.173
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	10.280	5.360
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(8.079)	(4.250)
Otpisi i prodaja	(135)	(1.279)
Kursne razlike	(1.099)	442
Stanje na dan 31. decembra	<u>33.413</u>	<u>32.446</u>

23. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Transakcioni depoziti	7.151	7.406
Namenski depoziti	300	300
Ostali depoziti	4	4
Stanje na dan 31. decembra	<u>7.455</u>	<u>7.710</u>

Sektorska struktura depozita prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj bancii sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je kako sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Banke	7.111	7.113
Finansijske institucije	344	597
Stanje na dan 31. decembra	<u>7.455</u>	<u>7.710</u>

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Transakcioni depoziti	4.140.546	2.501.588
Štedni depoziti	5.304.344	3.557.910
Depoziti po osnovu datih kredita	110	110
Namenski depoziti	2.778.354	2.491.434
Ostale obaveze	9.029	4.516
	<u>12.232.382</u>	<u>8.555.558</u>
Obaveze za kamatu	58	18
Razgraničeni rashodi kamata	23.712	9.889
Stanje na dan 31. decembra	<u>12.256.152</u>	<u>8.565.465</u>

Banka je tokom godine primala dinarske depozite na po kamatnoj stopi od 3% do 4.8% na štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana. Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju iznosila je 0,1%. Banka tokom 2017. godine nije primala dugoročne depozite.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	2.657.874	19.191	2.677.065
Sektor stanovništva	6.100.942	3.142.910	9.243.852
Sektor stranih lica	22.588	147.920	170.508
Drugi komitenti	163.128	1.599	164.727
Stanje na dan 31. decembra	<u>8.944.532</u>	<u>3.311.620</u>	<u>12.256.152</u>

Najveći izn

os depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima se odnosi na sektor stanovništva u iznosu od 9.243.852 hiljada dinara. Najveći deo ovih depozita odnosi se na oročene kratkoročne depozite stanovništva u iznosu od 2.259.405 hiljadu dinara.

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	2.505.104	21.667	2.526.771
Sektor stanovništva	4.271.540	1.617.518	5.889.058
Sektor stranih lica	27.914	121.697	149.611
Drugi komitenti	25	-	25
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.804.583</u>	<u>1.760.882</u>	<u>8.565.465</u>

25. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Subordinirane obaveze u dinarima	465.000	465.000
Razgraničene obaveze za kamatu po subordiniranim kreditima u dinarima	3.808	3.924
Stanje na dan 31. decembra	<u>468.808</u>	<u>468.924</u>

Banka je u toku 2014. godine primila subordinirani kredit u dinarima u iznosu od 465.000 hiljada dinara od povezanog pravnog lica Telenor d.o.o sa datumom dospeća 21. oktobar 2023. godine. Kamatna stopa iznosi šestomesečni BELIBOR + 0,7% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. REZERVISANJA

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Rezervisanja za sudske sporove	25.694	17.091
Rezervisanja za obaveze po ugašenim računima	6.654	6.654
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade	1.922	2.159
Rezervisanja za nerealizovane čekove	7	389
Stanje na dan 31. decembra	<u>34.277</u>	<u>26.293</u>

(a) Promene na rezervisanjima za sudske sporove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Stanje na početku godine	17.091	23.835
Nova rezervisanja	10.432	-
Isplata	(1.829)	(1.610)
Ukidanje rezervisanja	-	(5.134)
Stanje na dan 31. decembra	<u>25.694</u>	<u>17.091</u>

b) Promene na rezervisanjima za obaveze po ugašenim računima

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Stanje na početku godine	6.554	6.995
Nova rezervisanja (napomena 12)	-	-
Isplata	-	(341)
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.654</u>	<u>6.654</u>

(c) Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izvršenog obračuna i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćen je ponderisani prosek stope prinosa državnih obveznica Republike Srbije na dan 30. novembra 2017. godine. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada od 5% godišnje.

Promene na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na početku godine	2.159	1.261
Aktuarski (dobitak)/gubitak	(733)	1.215
Isplata	-	(729)
Nova rezervisanja (Napomena 10)	430	311
Unwinding efekat	66	101
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.922</u>	<u>2.159</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. REZERVISANJA (nastavak)

- (c) Odlukom Izvršnog odbora Banke, rezervisanja za nerealizovane čekove formirana su na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 7 hiljada dinara. Rezervisanja su formirana za nerealizovane čekove koji se nalaze u posedu fizičkih lica, a za koje Banka ima bezuslovnu obavezu plaćanja bez obzira da li klijenti imaju sredstva na tekućem računu.

Promene na rezervisanjima za čekove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Stanje na početku godine	389	1.584
Ukidanje rezervisanja (Napomena 9)	(382)	(1.195)
Stanje na dan 31. decembra	<u>7</u>	<u>389</u>

27. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Ostale obaveze u dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	232.511	279.806
Obaveze po osnovu primljenih avansa	1	947
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	29.449	19.220
Obaveze u obračunu	309	113
Prolazni i privremeni računi	33.312	28.059
	<u>295.582</u>	<u>328.145</u>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u dinarima		
Obaveze za neto naknade zarada	-	50
Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	-	8
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	-	12
Obaveze za rezervacije za neiskorišćene godišnje odmore	19.989	20.002
	<u>19.989</u>	<u>20.072</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	6.186	8.125
Obaveze za druge poreze i doprinose	144	35
	<u>6.330</u>	<u>8.160</u>
Pasivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	55.218	33.172
Razgraničeni ostali prihodi	-	3.023
	<u>55.218</u>	<u>36.195</u>
Ostale obaveze u stranoj valuti		
Obaveze prema dobavljačima	11.820	7.199
Obaveze po osnovu primljenih avansa	118	4.399
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	25.479	24.706
Obaveze u obračunu	150	88
Prolazni i privremeni računi	23.275	7.206
	<u>60.842</u>	<u>43.598</u>
Stanje na dan	<u>437.961</u>	<u>436.170</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. KAPITAL

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Akcionarski kapital	6.198.849	5.041.605
Nerealizovani dobiti	53.807	21.415
Gubitak iz ranijih godina	3.447.804	(2.130.018)
Gubitak tekuće godine	<u>1.090.752</u>	<u>(1.317.786)</u>
Stanje na dan	<u>1.714.100</u>	<u>1.615.216</u>

Akcijski kapital

Vlasnik 100% kapitala Banke je društvo Telenor Danmark Holding a/s, Copenhagen, Danska. Krajnji matični entitet grupe je Telenor ASA, Norveška.

Ukupan broj upisanih i uplaćenih akcija Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 1.769.583 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara (31. decembar 2016. godine: 1.439.225 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara). Na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine nije bilo prioritetnih akcija.

U toku 2017. godine Banka je imala povećanje kapitala po osnovu uplata kroz emisiju akcija u iznosu od 1.157.244 hiljade dinara.

Nerealizovani dobiti u 2017. godini odnose se na aktuarske dobitke nastale po osnovu rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju i povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu efekata fer vrednovanja HOV koje su raspoložive za prodaju.

29. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016.</u>
Date garancije i druga jemstva		
- u dinarima	-	1.937
- u stranoj valuti	164.532	130.020
Preuzete opozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	353.673	183.093
Preuzete opozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	<u>35.731</u>	<u>340</u>
Stanje na dan	<u>553.936</u>	<u>315.390</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE*(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)***29. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE (nastavak)****(b) Obaveze po osnovu operativnog lizinga**

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Do 1 godine	25.755	99.943
Od 1 do 5 godina	137.362	-
	<u>163.118</u>	<u>99.943</u>

(b) Sudski sporovi

Banka vodi veći broj sudskih sporova protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate svojih potraživanja, a javlja se i kao tužena strana u određenom broju sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 26 uz finansijske izveštaje, rukovodstvo Banke je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u 2017. godini u iznosu od 25.694 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 17.091 hiljada dinara). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ostalih sporova koji se vode protiv Banke.

Rukovodstvo Banke smatra da konačan ishod ovih sudskih sporova neće značajno uticati na operativni rezultat ili finansijsko stanje Banke.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

30. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije,
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama Republike Srbije je propisano da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015 i 61/2015) i Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Banka je definisala ciljeve, politike i procese upravljanja kapitalom i rizikom u skladu sa trenutnom kapitalnom regulativom.

(a) Implementacija kapitalne regulative

U skladu sa regulativom koju je propisala Narodna banka Srbije i usvojenim planom za implementaciju Bazel II standarda, Banka je odabrala i implementirala sledeće pristupe za obračun kapitalnih zahteva u okviru prvog stuba:

- Za kreditne rizike - standardizovan pristup,
- Za tržišne rizike u bankarskoj knjizi - pristup neto otvorene devizne pozicije,
- Za operativne rizike - pristup osnovnih indikatora.

Prilikom odabira navedenih pristupa za obračun kapitalnih zahteva, Banka se rukovodila principom proporcionalnosti, uzimajući u obzir kompleksnost izabrane metodologije, veličinu portfolija i strukturu rizične aktive.

(b) Adekvatnost kapitala

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014), utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala. U skladu sa ovom Odlukom, izvršene su zahtevane korekcije na knjigovodstvenoj vrednosti kapitala na osnovu čega je izračunat regulatorni kapital. Regulatorni kapital se sastoji iz osnovnog i dopunskog kapitala, koji je umanjen za definisane odbitne stavke, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa odabranim pristupima propisanim u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Osnovni kapital uključuje uplaćeni deo akcionarskog kapitala Banke, dobit Banke kao i sve vrste rezervi Banke formiranih na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa uslovima propisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala.

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital	1.363.859	1.282.820
Dopunski kapital	465.000	300.204
	<u>1.828.859</u>	<u>1.583.024</u>
<i>Odbitne stavke od kapitala</i>		
Iznos potrebnih rezervi za procenjene gubitke	-	(17.298)
Ukupno (1)	<u>1.828.859</u>	<u>1.565.726</u>
Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva		
Bilansna aktiva	3.706.234	1.554.235
Vanbilansna aktiva	-	375
Operativni rizik	822.175	485.808
Rizik prilagodjavanja kreditne izloženosti	141	-
Ukupno (2)	<u>4.528.550</u>	<u>2.040.418</u>
Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)	<u>40,39%</u>	<u>76,74%</u>

* Otvorena devizna pozicija na dan 31. decembra 2017. godine je iznosila 2.252 hiljada dinara, odnosno racio 0,12%. Obzirom da je racio manji od 2% Banka nije u obavezi da racuna kapitalni zahtev za devizni rizik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

c) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa odredbama člana 34. Zakona o bankama, odnosno sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Na dan 31. decembra 2017. godine, kao i 2016. godine Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2017. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni
	Minimum	
1. Kapital	EUR 10 miliona	EUR 15.437
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	40,39%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	20,83%
4. Izloženost prema licima povezanim s Bankom	Maksimum 25%	1,69%
5. Zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na kapital	Maksimum 400%	27,45%
6. Pokazatelji likvidnosti		
u poslednjem mesecu izveštajnog perioda	1,00%	6,71%
u poslednja tri dana izveštajnog perioda	0,90%	7,24%
poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	0,80%	7,27%
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,12%

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA

31.1. Uvod

Bankarsko poslovanje je izloženo rizicima koji se, u zavisnosti od strukture, strategije i veličine banke razlikuju po vrsti i stepenu materijalnosti. Tipično, banke su izložene kreditnom riziku, tržišnom riziku, riziku likvidnosti i operativnom riziku. Upravljanje ovim rizicima je jedan od najvažnijih zadataka banke.

Banka poštuje nekoliko osnovnih principa upravljanja vrednošću i rizikom:

- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je međusobno povezano. Cilj svake kompanije je da stvori vrednost. Da bi se ostvario ovaj cilj, donose se odgovarajuće odluke i razvijaju aktivnosti, iako ne postoji izvesnost u pogledu konačnog rezultata ovog procesa. Da bi osigurala kontinuitet u poslovanju, adekvatnost kapitala mora da bude na nivou koji može da pokrije bilo kakve posledice nepredviđenih negativnih događaja.
- Upravljanju rizikom se pristupa uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Tim za kontrolu rizika i modeliranje posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

Strategija i politika upravljanja rizicima

Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke. Politika upravljanja rizicima navodi ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizicima i kapitalom definišu način na koji Banka postiže nivo ambicija (ciljeve) i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.1. Uvod (nastavak)

Organizacija upravljanja rizikom

Model upravljanja rizikom Telenor banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju), Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Ovi odbori se koncentrišu na globalno upravljanje rizikom i na praćenje stvaranja vrednosti i adekvatnosti kapitala Banke. Redovno izveštavanje Odboru za reviziju osigurava da postoji dovoljan protok informacija relevantnim članovima Upravnog odbora. Svake godine, Upravni odbor određuje granice tolerancije za sve materijalne rizike kojima je Banka izložena. Izvršni odbor je odgovoran za sprovođenje strategije za upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom koja je definisana od strane Upravnog odbora i daje glavne smernice upravljanja. Direktor sektora za finansije i rizik (CFRO), koji je član Izvršnog odbora, nadzire proces upravljanja rizicima. ALCO odbor Banke donosi odluke o investicijama i finansiranju i takođe prati moguće izloženosti riziku fokusirajući se pre svega na rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik.

- Specijalizovani forumi za rizik

Ovi odbori se koncentrišu na razvoj okvira za jedan određeni tip rizika ili grupu aktivnosti na nivou cele Banke i nadgledaju proces upravljanja ovim rizikom. Vođeni od strane CFRO-a, Odbori za rizike se sastoje iz predstavnika linijskog menadžmenta i Tima za kontrolu rizika i modeliranje.

- Odeljenje za internu reviziju je zaduženo za planiranje revizije i kontroliše usklađenost okvira za upravljanje rizikom sa pravnim i regulatornim uslovima, efikasnost i efektivnost sistema za upravljanje rizikom i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizikom, kao i način na koji se linijski menadžment bavi rizikom van ovog formalnog okvira.
- Linijski menadžment ima primarnu obavezu da upravlja vrednošću i rizikom. On osigurava da okvir za upravljanje rizikom, koji se odnosi na poslovanje, bude ugrađen u poslovanje putem politika i procedura. Linijski menadžment takođe ima zadatak razvoja transakcionih modela rizika.
- Tim za kontrolu rizika i modeliranje meri rizike, adekvatnost kapitala i stvaranje vrednosti za sve poslovne linije i izveštava svoje nalaze upravi. Takođe, ovaj tim je zadužen za razvoj, testiranje, implementaciju i praćenje modela za merenje rizika. Funkcioniše kao zasebna organizaciona jedinica koja se bavi upravljanjem vrednošću, rizikom i kapitalom nezavisno od poslovnih linija i ima ulogu savetodavca, podrške i nadzora u skladu sa standardima za upravljanje rizikom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražavaju očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka u neočekivanim, ali mogućim scenarijima. Modeli gubitaka koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Dodatno, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost rizicima i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru kao i Odborima za upravljanje rizicima. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost i kvalitet kreditnog portfolija Banke, usklađenost sa postavljenim limitima (internim i regulatornim), merenje kamatnog rizika, racija i gepova likvidnosti, izloženost operativnom riziku i promene profila rizika.

Više rukovodstvo Banke mesečno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Upravnom odboru se kvartalno dostavlja integralni izveštaj o rizicima, koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

31.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti finansijskog instrumenta, usled neplaćanja ili neizvršenja dužnika, jemca, druge ugovorne strane (u profesionalnoj transakciji) ili emitenta dužničkog instrumenta, a usled nelikvidnosti te strane ili nedostatka spremnosti da plati ili obavi plaćanje ili nekih događaja i mera koje su preduzele političke ili monetarne institucije u određenoj zemlji (ovo se takođe naziva i rizik zemlje).

Strategija i procesi

Kreditnim rizikom se upravlja na dva nivoa: na nivou transakcija i na nivou portfolija. Upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija znači da postoje jasne procedure, procesi i aplikacije koje su uvedene da bi se procenili rizici pre i nakon što se prihvati pojedinačna kreditna izloženost. Upravljanje rizikom na nivou portfolija zahteva periodično izveštavanje na nivou (ili delovima) konsolidovanog kreditnog portfolija, praćenje discipline poštovanja limita i upravljanje portfoliom.

Upravljanje kreditnim rizikom - na nivou transakcija i nivou portfolija

Za upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija - prihvatanje kreditnog rizika odgovoran je Tim za kreditno poslovanje, dok je za upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija odgovoran Tim za kontrolu rizika i modeliranje. Proces upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od identifikacije (na nivou transakcije, odnosno portfolija), procene/merjenja i nadzora/praćenja rizika.

Cilj ovog procesa je da, nakon definisanih koraka, pruži menadžmentu Telenor banke informacije o nivou i strukturi kreditnog rizika, na bazi kojih će oni moći da reaguju i preduzmu korektivnu akciju, u slučaju da kreditni rizik izlazi iz definisanih nivoa tolerancije (apetita) za preuzimanjem rizika. Korektivni koraci uključuju strategije izbegavanja, mitigacije, prihvatanja i transfera rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.1. Uvod (nastavak)

Nadzor i praćenje

Način na koji se prati kredit, utvrđuje se primarno prema klasi rizika, pri čemu se pravi razlika na osnovu Verovatnoće neizvršenja (PD) i Očekivanog gubitka (EL). Ovaj drugi parametar uzima u obzir ne samo PD, već i iznos duga za koji se očekuje da će ostati nenaplaćen po neizvršenju (tj. predstavlja nenadoknadiivi gubitak).

U toku 2014. godine, Telenor banka je razvila interne rejting/PD modele kreditnog rizika, za potrebe odobravanja kredita, kreditnog procesa i merenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Putem ovih rejting alata vrši se mapiranje klijenata na Telenor banka PD master skalu, koja predstavlja jedan od inputa za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IAS/IFRS standardima.

Tim za kontrolu rizika i modeliranje razvija navedene modele, za koji su parametri kreditnog rizika kalibrisani u skladu sa karakteristikama Telenor banka kreditnog portfolija i apetitom prema kreditnom riziku, koji je usvojio Upravni odbor Banke. Izračunavanje ovih parametara prethodi mapiranju klijenata u jedinstvenu rejting skalu, i na taj način omogućava korisnicima finansijskih izveštaja integralan pregled kreditnog rizika u Telenor banka portfoliju.

Portfolio Telenor banke su, tokom 2017. godine činili: kreditne kartice, gotovinski krediti, krediti za kupovinu uređaja (Handset/Device Loans) u saradnji sa Telenor d.o.o. i minusi po tekućem računu (ovedraft). Razvijeni interni modeli se primenjuju na portfolija kreditnih kartica, gotovinskih kredita i minusa po tekućem računu, dok krediti za kupovinu uređaja nemaju dodeljen rejting s obzirom da su pokriveni gotovinskim depozitom od strane Telenor d.o.o. što ispravku vrednosti ovih potraživanja svodi na minimum. Banka aktivno prati kvalitet portfolija kredita uzetih za kupovinu uređaja i u saradnji sa Telenor d.o.o predlaže i sprovodi mitigacione mere. Kako poslovna strategija Banke zahteva značajno oslanjanje na korišćenje internih modela za procenu parametara rizika, Telenor banka nastoji da implementira robustan okvir za upravljanje modelima i rizikom modela. Sa proširenjem ponude i broja proizvoda povećaće se i potreba za različitim modelima, te će Banka i u budućem periodu značajnu pažnju posvećivati kvalitetu podataka i stvaranju okvira za integralno upravljanje i nadzor nad razvijenim alatima za merenje i praćenje rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku

Pregled ukupne izloženost banke prema kreditnom riziku na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine dat je u narednim tabelama:

Pozicije bilansa stanja u hiljadama RSD - 31.12.2017	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	2,464,334	2,464,334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	2,614,154	2,614,154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	447,479	447,479
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	675,699	-	675,699	1,305,204	1,980,903
Kreditni i potraživanja od komitenata	6,496,380	116,413	6,379,967	2,539	6,382,506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	350,241	350,241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	380,464	380,464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	22,097	22,097
Ostala sredstva	62,761	33,010	29,751	253,320	283,071
Bilansna izloženost	7,234,841	149,423	7,085,417	7,839,836	14,925,253
Date garancije i jemstva	-	-	-	5,214	5,214
Preuzete buduće obaveze	-	-	-	164,532	164,532
Ostale vanbilansne izloženosti	389,403	-	389,403	875,160	1,264,563
Vanbilansna izloženost	389,403	-	389,403	1,044,906	1,434,309
Ukupna izloženost	7,624,244	149,423	7,474,820	8,884,742	16,359,562

Pozicije Bilansa stanja u hiljadama RSD - 31.12.2016	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3 (1-2)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	1,633,549	1,633,549
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	1,476,450	1,476,450
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	2,647,539	2,647,539
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	470,443	-	470,443	504,943	975,386
Kreditni i potraživanja od komitenata	3,460,998	54,218	3,406,781	7,782	3,414,563
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	308,836	308,836
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	417,089	417,089
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	56,141	56,141
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	33,842	33,842
Ostala sredstva	111,795	31,908	79,887	76,492	156,379
Bilansna izloženost	4,043,236	86,126	3,957,110	7,162,668	11,119,778
Date garancije i jemstva	-	-	-	51,801	51,801
Preuzete buduće obaveze	703	-	703	131,255	131,958
Ostale vanbilansne izloženosti	183,433	-	183,433	367,726	551,158
Vanbilansna izloženost	184,135	-	184,135	550,782	734,917
Ukupna izloženost	4,227,371	86,126	4,141,246	7,713,449	11,854,695

Na dan 31. decembra 2017. godine ukupna bruto izloženost Banke prema kreditnom riziku po bilansnim stavkama iznosi 7.234.841 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 4.043.236 hiljada dinara), dok izloženosti po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama iznosi od 389.403 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 184.135 hiljada dinara).

U narednim tabelama Banka će prikazivati samo izloženost banke prema kreditnom riziku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Izloženost kreditnom riziku po geografskim područjima

Telenor Banka je online Banka, koja nema fizičko prisustvo i mrežu filijala. Kreditni portfolio se sastoji prevashodno od kredita datim fizičkim licima sa teritorije Republike Srbije.

(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

Banka je na 31. decembar 2017. godine i 31. decembar 2016. godine imala samo gotovinski depozit kao sredstvo obezbeđenja i to po osnovu kredita za kupovinu mobilnih uređaja koji je garantovan od strane Telenor d.o.o. Vrednost depozita je na 31.12.2017. iznosila 2.55 mlrd RSD, dok je na 31.12.2016. iznosila 2.43 mlrd RSD (prikazana je vrednost sredstava obezbeđenja do visine bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult)

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru problematičnih potraživanja praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Problematična potraživanja se prate na nivou Banke i na nivou internih klasa rizika. U skladu sa propisima, problematična potraživanja se kod preduzeća i preduzetnika prate na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja koja ispunjavaju sledeća dva uslova:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana,
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS.

Podaci o strukturi problematičnih potraživanja su prikazani u narednim tabelama:

Sektori kreditiranja - 31.12.2017	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	6,894,166	145,341	112,288	-	85,365	1.63%	-
Gotovinski krediti	2,278,102	67,152	28,234	-	19,171	1.24%	-
Kreditne kartice	820,102	46,730	55,594	-	37,748	6.78%	-
Minusi po tekućem računu	46,746	253	-	-	-	0.00%	-
Kreditni za mobilne uređaje	3,708,258	-	14	-	-	0.00%	-
Ostala potraživanja	40,958	31,206	28,446	-	28,446	69.45%	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	730,078	4,082	1,550	-	1,511	0.21%	-
Sektor finansija i osiguranja	153,990	40	40	-	40	0.03%	-
Sektor privrednih društava	32,182	882	921	-	882	2.86%	-
Sektor preduzetnika	16	16	16	-	16	100.00%	-
Sektor stanih lica	535,695	290	288	-	288	0.05%	-
Ostali sektori	8,196	2,853	285	-	285	3.48%	-
Ukupna potraživanja	7,624,244	149,423	113,839	-	86,876	1.49%	-

Sektori kreditiranja - 31.12.2016	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
Potraživanja od stanovništva	3,626,305	83,549	67,755	-	56,860	1.87%	48
Gotovinski krediti	558,280	10,547	1,739	-	1,180	0.31%	-
Kreditne kartice	579,749	27,427	32,045	-	21,756	5.53%	-
Minusi po tekućem računu	500	-	-	-	-	0.00%	-
Kreditni za mobilne uređaje	2,434,988	-	48	-	-	0.00%	48
Ostala potraživanja	52,788	45,574	33,923	-	33,923	64.26%	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	601,066	2,577	2,525	-	2,525	0.42%	-
Sektor finansija i osiguranja	20,793	-	-	-	-	0.00%	-
Sektor privrednih društava	117,373	771	771	-	771	0.66%	-
Sektor preduzetnika	31	16	16	-	16	51.99%	-
Sektor stanih lica	456,912	1,394	1,343	-	1,343	0.29%	-
Ostali sektori	5,958	395	395	-	395	6.64%	-
Ukupna potraživanja	4,227,371	86,126	70,280	-	59,385	1.66%	48

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o promenama problematičnih potraživanja banke u 2017. godini i 2016. godini su prikazani u narednim tabelama:

Prema sektorima u 000 RSD - 2017 godina	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematič na potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja		Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
				od čega: otpisano				
	1	2	3	4	5	6	7 (1+2-3- 5-6)	8
Potraživanja od stanovništva	67,755	64,963	20,430	11,399	-	-	112,288	26,923
Gotovinski krediti	1,739	29,663	3,168	-	-	-	28,234	9,063
Kreditne kartice	32,045	28,253	4,704	-	-	-	55,594	17,846
Minusi po tekućem računu	0	35	35	-	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	48	14	48	-	-	-	14	14
Ostala potraživanja	33,923	6,998	12,475	11,399	-	-	28,446	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	2,525	12,146	13,121	1,701	-	-	1,550	39
Sektor finansija i osiguranja	-	64	24	-	-	-	40	-
Sektor privrednih društava	771	11,226	11,076	-	-	-	921	39
Sektor preduzetnika	16	-	-	-	-	-	16	-
Sektor stanih lica	1,343	698	1,753	1,701	-	-	288	-
Ostali sektori	395	158	268	-	-	-	285	-
Ukupna potraživanja	70,280	77,109	33,551	13,100	-	-	113,839	26,962

Prema sektorima (u 000 RSD) - 2016 godina	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	29,334	38,741	320	-	-	67,755	10,895
Gotovinski krediti	-	1,739	-	-	-	1,739	558
Kreditne kartice	-	32,045	-	-	-	32,045	10,289
Minusi po tekućem računu	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	-	48	-	-	-	48	48
Ostala potraživanja	29,334	4,909	320	-	-	33,923	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	1,468	108,702	107,645	-	-	2,525	-
Sektor finansija i osiguranja	-	40	40	-	-	-	-
Sektor privrednih društava	1,342	106,371	106,942	-	-	771	-
Sektor preduzetnika	16	-	-	-	-	16	-
Sektor stanih lica	-	1,825	482	-	-	1,343	-
Ostali sektori	110	466	181	-	-	395	-
Ukupna potraživanja	30,802	147,443	107,965	-	-	70,280	10,895

Banka je tokom 2017. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu što je uticalo na smanjenje problematičnih potraživanja u iznosu od 13.1 mln RSD. U 2016. godini banka nije imala otpis potraživanja. Takođe, Telenor banka nije izložena promeni kursa pošto se svi kreditni proizvodi odobravaju u domaćoj valuti (RSD).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE*(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)***31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****31.2. Kreditni rizik (nastavak)****(e) Otpis potraživanja**

Banka otpisuje potraživanja koje odobrava fizičkim licima po osnovu kreditnih ugovora kao što su: gotovinski kredit, kredit za kupovinu mobilnog uređaja, kreditna kartica, dozvoljeni minus po tekućem računu, kao i ostala potraživanja proistekla iz kreditnog odnosa sa fizičkim licima. Banka odluku o otpisu donosi na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja o nemogućnosti naplate potraživanja. Odluka o otpisu se bazira na broju dana kašnjenja i dokazanoj nemogućnosti otplate usled promenjenih finansijskih okolnosti ili drugih činjenica koje jasno ukazuju na nemogućnost naplate potraživanja. Banka je tokom 2017. godine imala otpis potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu u iznosu od 25.2 mln RSD, koja su 100% ispravljena i koja su otpisana u skladu sa novom Odlukom NBS „Odluka o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke“. U tabeli Podaci o promenama problematičnih potraživanja banke u 2017. godini je prikazano smanjenje problematičnih potraživanja u iznosu od 13.1mln RSD (prikazana su potraživanja koja su bila u kašnjenju dužem od 90 dana u materijalno značajnom iznosu).

(f) Kvalitet portfolija

Kvalitetom portfolija Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Nivoi kreditnog rizika određeni su pomoću interno razvijenog PD rejting modela i to za klijente koji su prošli proces ocene i dodeljivanja odgovarajućeg rejtinga, koristeći u te svrhe razvijene PD alate. Zaključno sa 31. decembrom 2017. godine, ovo se odnosilo na kredite date stanovništvu - gotovinske kredite, dozvoljeni minus po tekućem računu i kreditne kartice. Za navedene rejtingovane izloženosti, a koje su deo performing portfolija, nivo kreditnog rizika je određen na sledeći način, uzimajući u obzir PD masterskalu Banke i broj dana docnje pod pragom materijalnosti:

- PD klasa 1-4 - nizak
- PD klasa 5-7 - umeren
- PD klasa 8-9C - visok

Ovaj inicijalni nivo rizika se koriguje u konačni PD/nivo rizika, uzimajući u obzir docnju sa pragom materijalnosti propisanim odlukom NBS-a za fizička lica, na sledeći način:

- Docnja iznad 30 dana - umeren rizik
- Docnja iznad 60 dana - visok rizik
- Docnja iznad 90 dana - moguć gubitak
- Docnja iznad 180 dana - neoporavljiv gubitak

Za izloženosti koje nisu dobile ocenu i odgovarajuće mapiranje na PD masterskalu Banke, nivo internog kreditnog rizika dodeljen je na sledeći način:

1. Za izloženosti koje čine portfolio kredita datih za kupovinu uređaja, dodeljen je nizak nivo rizika, nezavisno od broja dana docnje, jer za ovaj portfolio kredita postoji gotovinski depozit od strane Telenor d.o.o stanja, kao prvoklasno sredstvo obezbeđenja.
2. Za potraživanja koja se odnose na naknade za korišćenje i održavanje tekućeg računa dodeljen je visok nivo rizika, kao donja granica, dok ovaj nivo može biti i veći u zavisnosti od broja dana docnje pod NBS pragom materijalnosti, u skladu sa gore navedenim pravilima.
3. Za izloženosti prema bankama i državi, dodeljen je nizak nivo kreditnog rizika.
4. Za ostala sredstva, koja predstavljaju deo kreditnog portfolija, dodeljen je nivo kreditnog rizika koristeći kombinaciju navedenih pravila u skladu sa brojem dana docnje i nivoa ispravki vrednosti po tim potraživanjima, gde su izloženosti koje su 100% obezvređene dobile neoporavljiv nivo kreditnog rizika.
5. Za potraživanja po kojima Telenor Banka nema izloženost po osnovu kreditnog rizika, dodeljen je nizak nivo rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(f) Kvalitet portfolija (nastavak)

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja (bilansnih i vanbilansnih) i vrednost sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

Bruto vrednost (u 000 RSD) - 31.12.2017	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	88,507	1,443,822	5,249,548	112,288	2,548,297	-
Gotovinski krediti	54,150	1,051,578	1,144,141	28,234	-	-
Kreditne kartice	19,530	378,584	366,394	55,594	-	-
Minusi po tekućem računu	2,802	13,644	30,299	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	-	-	3,708,244	14	2,548,297	-
Ostala potraživanja	12,026	16	470	28,446	-	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	14	15,099	713,414	1,550	8	-
Sektor finansija i osiguranja	1	-	153,948	40	-	-
Sektor privrednih društava	-	3,194	28,066	921	-	-
Sektor preduzetnika	-	-	-	16	-	-
Sektor stanih lica	13	11,847	523,546	288	8	-
Ostali sektori	-	58	7,854	285	-	-
Ukupna potraživanja	88,521	1,458,921	5,962,963	113,839	2,548,305	-

Bruto vrednost (u 000 RSD) - 31.12.2016	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	47,476	579,048	2,932,025	67,755	2,434,954	48
Gotovinski krediti	15,862	285,036	255,643	1,739	-	-
Kreditne kartice	13,387	293,494	240,822	32,045	-	-
Minusi po tekućem računu	-	500	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	-	-	2,434,940	48	2,434,954	48
Ostala potraživanja	18,227	19	619	33,923	-	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	77	1,989	596,476	2,525	-	-
Sektor finansija i osiguranja	-	-	20,793	-	-	-
Sektor privrednih društava	-	1,989	114,614	771	-	-
Sektor preduzetnika	-	-	15	16	-	-
Sektor stanih lica	77	-	455,491	1,343	-	-
Ostali sektori	-	-	5,563	395	-	-
Ukupna potraživanja	47,553	581,037	3,528,501	70,280	2,434,954	48

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti, Telenor banka na svaki datum bilansa stanja, utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Ukoliko postoji neki objektivni dokaz da je došlo do obezvređenja, Banka priznaje sve nastale gubitke usled ispravke vrednosti kroz bilans uspeha. Samo gubici koji su zaista nastali se mogu priznati kao gubici usled ispravke vrednosti. To znači da se gubici koji se očekuju usled budućih događaja, bez obzira na njihovu verovatnoću, ne priznaju. Obračun IBNR gubitaka iz obezvređenja u Telenor banci se obračunava po sledećoj formuli:

$$IBNR \text{ Impairment} = PD * LGD * EaD * EP$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu IBNR gubitka iz obezvređenja:

- ▶ PD - verovatnoća neizvršenja obaveza (eng. Probability of Default - PD),
- ▶ LGD - procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD).
- ▶ EaD - izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default -EaD),
- ▶ EP - period identifikacije gubitaka.

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Za potrebe utvrđivanja iznosa obezvređenja, ceo kreditni portfolio Telenor banke se može podeliti na portfolio za koji se iznos obezvređenja utvrđuje:

- na pojedinačnoj osnovi i
- na grupnoj osnovi.

Kriterijum za određivanje metoda merenja ispravke vrednosti je kašnjenje pod NBS pragom materijalnosti preko 90 dana - tada se potraživanja tretiraju kao pojedinačno obezvređena. U suprotnom za potraživanja se primenjuje grupna ispravka vrednosti, odnosno priznaju se nastali ali neprijavljeni gubici (IBNR) u skladu sa IAS 39.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja u hiljadama RSD na 31.12.2017. godine i 31.12.2016. godine dat je u sledećim tabelama:

Prema sektorima (u 000 RSD)	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	4,646,045	2,135,833	112,288	-	6,894,166	63,482	81,859	6,748,825	2,548,297	-
Gotovinski krediti	1,633,381	616,487	28,234	-	2,278,102	8,297	58,854	2,210,950	-	-
Kreditne kartice	124,533	639,976	55,594	-	820,102	25,775	20,955	773,372	-	-
Minusi po tekućem računu	43,288	3,457	-	-	46,746	-	253	46,492	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	2,844,550	863,694	14	-	3,708,258	-	-	3,708,258	2,548,297	-
Ostala potraživanja	292	12,219	28,446	-	40,958	29,410	1,796	9,752	-	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	678,419	50,108	1,550	-	730,078	1,512	2,570	725,996	8	-
Sektor finansija i osiguranja	153,941	8	40	-	153,990	40	-	153,949	-	-
Sektor privrednih društva	393	30,867	921	-	32,182	882	1	31,299	-	-
Sektor preduzetnika	-	-	16	-	16	16	-	-	-	-
Sektor stranih lica	521,758	13,648	288	-	535,695	289	1	535,405	8	-
Ostali sektori	2,327	5,585	285	-	8,196	285	2,569	5,343	-	-
Ukupna izloženost	5,324,464	2,185,941	113,839	-	7,624,244	64,994	84,429	7,474,821	2,548,305	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	5,324,464	2,185,941	-	-	7,510,405	964	61,583	7,447,859	2,548,305	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	113,839	-	113,839	64,030	22,847	26,962	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	5,324,464	2,185,941	113,839	-	7,624,244	64,994	84,429	7,474,821	2,548,305	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Prema sektorima (u 000 RSD)	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	2,075,471	1,483,112	67,722	-	3,626,305	50,336	33,213	3,542,756	2,434,954	48
Gotovinski krediti	167,961	388,581	1,739	-	558,280	198	10,350	547,733	-	-
Kreditne kartice	43,149	504,555	32,045	-	579,749	6,039	21,388	552,321	-	-
Minusi po tekućem računu	500	-	-	-	500	-	-	500	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	1,863,252	571,688	48	-	2,434,988	-	-	2,434,988	2,434,954	48
Ostala potraživanja	609	18,289	33,890	-	52,788	44,099	1,475	7,213	-	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	236,748	361,595	2,724	-	601,066	2,572	5	598,489	-	-
Sektor finansija i osiguranja	20,580	213	-	-	20,793	-	-	20,793	-	-
Sektor privrednih društva	62,586	53,974	812	-	117,373	771	1	116,602	-	-
Sektor preduzetnika	-	15	16	-	31	16	-	15	-	-
Sektor stranih lica	148,409	307,159	1,343	-	456,912	1,390	4	455,517	-	-
Ostali sektori	5,172	233	552	-	5,958	395	-	5,563	-	-
Ukupna izloženost	2,312,220	1,844,706	70,445	-	4,227,371	52,908	33,218	4,141,246	2,434,954	48
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	2,312,220	1,844,673	199	-	4,157,091	10,223	16,518	4,130,351	2,434,954	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	33	70,247	-	70,280	42,685	16,700	10,895	-	48
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	2,312,220	1,844,706	70,445	-	4,227,371	52,908	33,218	4,141,246	2,434,954	48

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2017. godini i 2016. godini dati su u narednim tabelama:

Prema sektorima (u 000 RSD)	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine	Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
	1	2	3	4 (1+2-3)	5
Potraživanja od stanovništva	67,722	64,997	20,430	112,288	26,923
Gotovinski krediti	1,739	29,663	3,168	28,234	9,063
Kreditne kartice	32,045	28,253	4,704	55,594	17,846
Minusi po tekućem računu	-	35	35	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	48	14	48	14	14
Ostala potraživanja	33,890	7,032	12,475	28,446	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	2,724	11,947	13,121	1,550	39
Sektor finansija i osiguranja	-	64	24	40	-
Sektor privrednih društava	812	11,185	11,076	921	39
Sektor preduzetnika	16	-	-	16	-
Sektor stanih lica	1,343	698	1,753	288	-
Ostali sektori	552	1	268	285	-
Ukupna potraživanja	70,445	76,944	33,551	113,839	26,962

Prema sektorima (u 000 RSD)	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine	Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
	1	2	3	4 (1+2-3)	5
Potraživanja od stanovništva	29,814	38,307	399	67,722	10,895
Gotovinski krediti	-	1,739	-	1,739	558
Kreditne kartice	-	32,045	-	32,045	10,289
Minusi po tekućem računu	-	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	-	48	-	48	48
Ostala potraživanja	29,814	4,475	399	33,890	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	36,462	73,709	107,447	2,724	199
Sektor finansija i osiguranja	16	24	40	-	-
Sektor privrednih društava	35,830	71,882	106,900	812	42
Sektor preduzetnika	16	-	-	16	-
Sektor stanih lica	489	1,336	483	1,343	-
Ostali sektori	110	466	24	552	157
Ukupna potraživanja	66,276	112,015	107,846	70,445	11,094

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

Prema sektorima - Bruto vrednost (u 000 RSD)	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	5,165,142	1,397,231	173,605	45,899	-	-	-	28,143	26,052	58,094
Gotovinski krediti	1,669,380	516,661	48,303	15,524	-	-	-	15,761	10,312	2,161
Kreditne kartice	236,973	475,681	41,956	9,899	-	-	-	12,366	15,735	27,493
Minusi po tekućem računu	45,560	1,044	106	35	-	-	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	3,202,492	402,445	82,895	20,412	-	-	-	14	-	-
Ostala potraživanja	10,738	1,400	345	28	-	-	-	1	5	28,440
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	687,597	25,832	15,099	-	-	-	-	161	206	1,183
Sektor finansija i osiguranja	153,949	-	-	-	-	-	-	40	-	-
Sektor privrednih društva	4,242	23,824	3,194	-	-	-	-	39	-	882
Sektor preduzetnika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
Sektor stranih lica	521,781	1,778	11,847	-	-	-	-	82	206	-
Ostali sektori	7,624	230	58	-	-	-	-	-	-	285
Ukupna izloženost	5,852,739	1,423,063	188,705	45,899	-	-	-	28,304	26,258	59,276
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	5,852,739	1,423,063	188,705	45,899	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	28,304	26,258	59,276
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	5,852,739	1,423,063	188,705	45,899	-	-	-	28,304	26,258	59,276

Prema sektorima - Bruto vrednost (u 000 RSD)	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	2,461,146	966,066	98,458	32,913	-	-	-	16,584	15,592	35,546
Gotovinski krediti	167,990	377,044	6,048	5,459	-	-	-	1,739	-	-
Kreditne kartice	165,520	341,747	30,696	9,740	-	-	-	13,149	13,553	5,343
Minusi po tekućem računu	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditni za mobilne uređaje	2,110,659	246,035	61,087	17,160	-	-	-	30	18	-
Ostala potraživanja	16,477	1,240	627	554	-	-	-	1,666	2,021	30,203
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	539,000	57,346	1,993	4	-	-	-	519	752	1,453
Sektor finansija i osiguranja	20,769	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Sektor privrednih društva	62,700	51,872	1,989	-	-	-	-	-	-	812
Sektor preduzetnika	-	15	-	-	-	-	-	-	-	16
Sektor stranih lica	450,350	5,210	4	4	-	-	-	234	595	514
Ostali sektori	5,180	225	-	-	-	-	-	285	157	110
Ukupna izloženost	3,000,146	1,023,412	100,450	32,917	-	-	-	17,103	16,343	36,999
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	3,000,146	1,023,412	100,450	32,884	-	-	-	-	157	42
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	33	-	-	-	17,103	16,187	36,957
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	3,000,146	1,023,412	100,450	32,917	-	-	-	17,103	16,343	36,999

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.2. Kreditni rizik (nastavak)

(h) Restrukturirani krediti

Na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine Telenor Banka nije imala restrukturirane kredite.

(i) Obračunati prihodi od kamata i naplaćena kamata

U skladu sa MRS 39 i Smernicama za primenu MRS 39, Banka priznaje prihode od kamate na obezvređena potraživanja na neto osnovi, odnosno Banka suspenduje prihode od kamata u procentu u kome je konkretno potraživanje obezvređeno.

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u hiljadama RSD na 31.12.2017. i 31.12.2016. godine su prikazani u nastavku:

Prema sektorima (u 000 RSD)	31.12.2017.				31.12.2016.			
	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	236,180	232,683	2,859	3,741	80,584	67,462	827	319
Gotovinski krediti	147,603	146,227	541	865	16,905	12,006	815	7
Kreditne kartice	75,586	71,245	2,317	2,364	56,141	47,288	12	233
Minusi po tekućem računu	7,417	9,824	-	512	4,215	5,016	-	79
Kreditni za mobilne uređaje	5,574	5,387	-	-	3,323	3,151	-	-
Potraživanja od privrede i ostalih klijenta	495,602	599,019	-	-	462,384	327,950	-	-
Sektor finansija i osiguranja	29,705	13,661	-	-	27,769	19,898	-	-
Sektor privrednih društava	323,602	408,175	-	-	265,187	221,828	-	-
Ostali sektori	142,295	177,183	-	-	169,427	86,224	-	-

Napomene u vezi prezentovanih tabla koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku:

- 1) Podela prema sektorima je izvršena prema sektorskoj strukturi klijenta, s tim da su potraživanja od stanovništva (sektor 6) detaljno rasčlanjen po proizvodima banke. Sektor stranih lica uključuje izloženosti prema fizičkim i pravnim licima koji su nerezidenti, kao i stane banke.
- 2) Bruto vrednost potraživanja predstavlja zbir bilansne i vanbilansne izloženosti.
- 3) Vrednost sredstava obezbeđenja - prikazana je vrednost sredstava obezbeđenja do visine bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja.
- 4) U tabeli pregled ukupne izloženosti kreditnom riziku nisu prikazane pozicije iz Bilansa stanja po kojima Banka nema izloženosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji proizilazi iz nemogućnosti Banke da izmiri sve svoje dospele obaveze. Da bi ograničili ovaj rizik, rukovodstvo Banke je diversifikovalo izvore finansiranja kao dodatak bazi stabilnih depozita i usvojilo politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja. Banka je razvila procese unutrašnjih kontrola i plan oporavka u slučaju krize likvidnosti zarad upravljanja ovim rizikom. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem.

Cilj Banke jeste da održava portfolio utržive i diversifikovane aktive za koju se pretpostavlja da može biti lako likvidirana u slučaju prekida novčanih tokova. U skladu sa Bančinom politikom, likvidnost se procenjuje i njome se upravlja uzimajući u obzir različita scenarija i faktore stresa koji mogu biti uzrokovani promenama na tržištu ili biti specifični za Banku. Na dnevnom nivou se prati limit koji je definisala Narodna banka Srbije (pokazatelj likvidnosti). Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod banaka sa propisanim kreditnim rejtingom, depoziti kod Narodne banke Srbije, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana. Za obaveze bez ugovorenog roka dospeća se primenjuje *haircut* u zavisnosti od vrste obaveze, odnosno tipa depozita (banke, stanovništvo ili sektor preduzeća), a koje je propisala NBS. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom na mesečnom nivou prati ove pokazatelje.

Tokom 2017. godine pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti (koji obuhvata samo visokokvalitetnu aktivu bez likvidne aktive drugog reda gde spadaju ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana od dana obračuna pokazatelja) su bili konstantno visoko iznad propisanog minimuma od strane regulatora koji iznosi 1 odnosno 0,7 respektivno prosečno u roku od mesec dana. Vrednost pokazatelja likvidnosti tokom 2017. i 2016. godine je prikazan u tabeli ispod:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prosek tokom perioda	6,08	6,35
Najviši	7,65	8,40
Najniži	4,58	4,68
Na dan 31. decembra *	7,27	6,93

Vrednosti užeg pokazatelja likvidnosti u toku 2017. i 2016. godine je prikazan u tabeli ispod:

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prosek tokom perioda	4,6	4,9
Najviši	6,1	5,1
Najniži	4,0	4,6
Na dan 31. decembra	4,9	5,0

Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih zapisa i obveznica Republike Srbije i blagajničkih zapisa Narodne banke Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se lako, brzo i uz minimalne gubitke u vrednosti može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

S obzirom na to da je fokus Banke i tokom 2017. godine predstavljalo kreiranje stabilne depozitne baze sa preovlađujućim učešćem depozita stanovništva, a sa druge strane kreditna aktivnost podržana finansiranjem iz sopstvenih sredstava započeta u četvrtom kvartalu 2015. godine, pokazatelj odnosa kredita i depozita u odnosu kraj 2016. godine kada je iznosio 42%, raste u skladu sa strategijom i poslovnim planom i na kraju 2017. godine iznosi 56%.

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste da bi se identifikovale značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Kod projekcije novčanih tokova razvrstavanje bilansnih stavki bazira se na principu preostale ugovorene ročnosti (preostali broj dana do dospeća). Stavke bez ugovorenog roka dospeća kao što su: sredstva obavezne rezerve, transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i sva ostala potraživanja i obaveze bez ugovorene ročnosti koje se raspoređuju po internoj metodologiji koju je Banka razvila za različita scenarija (osnovni i stresna scenarija) koja su kreirana za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti. Na taj način, Banka ima uvid u to koja scenarija je izlažu većem riziku likvidnosti i za svaki scenario ima definisane aktivnosti koje može da sprovede u slučaju realizacije nekog od njih.

Tabela ispod daje sumaran pregled nediskontovanih novčanih tokova Bančinih finansijskih sredstava i obaveza raspoređenih po ročnosti na dan 31. decembar 2017. godine. Finansijska sredstva namenjena prodaji se prvi put pojavljuju u Bančinom bilansu stanja u decembru 2015. godine, prikazana su po fer vrednosti i raspoređena su u skladu sa njihovim ugovorenim rokom dospeća.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Potraživanja i obaveze bez ugovorenog roka dospeća se tretiraju kao da će biti povučene do mesec dana što predstavlja izuzetno konzervativan pristup. Banka ne očekuje da će klijenti iskoristiti opciju da prevremeno povuku svoja sredstva te stoga tabela ne odražava očekivane novčane tokove. Svi nasleđeni depoziti KBC banke, čije je učešće na 31. decembar 2016.godine i 31. decembar 2017.godine zanemarljivo u odnosu na ukupan portfolio depozita Banke, se tretiraju kao depoziti čiji je rok dospeća do mesec dana.

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 6 meseci</u>	<u>Od 6 do 12 meseci</u>	<u>Preko 1 godine</u>	<u>Ukupno 2017.</u>
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.464.334	-	-	-	-	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.924	45.706	63.644	65.011	2.429.869	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	447.479	-	-	-	-	447.479
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.976.160	-	-	-	4.743	1.980.903
Kredit i potraživanja od komitenata	590.396	617.715	885.279	1.578.292	2.710.824	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	350.241	350.241
Nekretnine. postrojenja i oprema	-	-	-	-	380.464	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	22.097	22.097
Ostala sredstva	239.996	-	-	-	43.075	283.071
UKUPNA AKTIVA	5.728,289	663.421	948.923	1.643.303	5.941.317	14.925.253
PASIVA						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3.323	-	-	-	-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama. drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.455	-	-	-	-	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7.268.592	210.862	299.383	1.886.580	2.590.735	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.808	468.808
Rezervisanja	-	-	-	34.277	-	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	3.177	3.177
Ostale obaveze	328.497	-	-	-	109.464	437.961
Ukupno obaveze	7.607.867	210.862	299.383	1.920.857	4.886.284	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.714.100	1.714.100
UKUPNO PASIVA	7.607.867	210.862	299.383	1.920.857	4.886.284	14.925.253
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2017. godine	(1.879.578)	452.559	649.540	(277.554)	1.055.033	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2016.
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.633.549	-	-	-	-	1.633.549
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	1.439.170	1.439.170
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	520.793	61.076	878.091	801.886	329.428	2.591.274
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	961.340	-	-	-	14.046	975.386
Kreditni i potraživanja od komitenata	425.261	362.140	534.175	880.852	1.305.680	3.508.108
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	308.836	308.836
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	417.089	417.089
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	56.141	56.141
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	33.842	33.842
Ostala sredstva	68.550	-	-	-	87.829	156.379
UKUPNA AKTIVA	3.609.493	423.216	1.412.266	1.682.738	3.992.065	11.119.778
PASIVA						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.710	-	-	-	-	7.710
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	6.088.239	-	-	18.628	2.458.598	8.565.465
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.924	468.924
Rezervisanja	-	-	-	26.293	-	26.293
Ostale obaveze	344.906	-	-	1.968	89.296	436.170
Ukupno obaveze	6.440.855	-	-	46.889	3.016.818	9.504.562
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.615.216	1.615.216
UKUPNO PASIVA	6.440.855	-	-	46.889	4.632.034	11.119.778
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2016. godine	(2.831.362)	423.216	1.412.266	1.635.849	(639.969)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela ispod prikazuje ročnost garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza Banke na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine. Maksimalan ugovoreni iznos finansijske garancije je smešten u vremenski okvir koji predstavlja najraniji period u kome garancija može biti aktivirana:

	<u>Do 1</u> <u>mesece</u>	<u>Od 1 do</u> <u>3 meseca</u>	<u>Od 3 do</u> <u>12</u> <u>meseci</u>	<u>Od 1 do</u> <u>5 godina</u>	<u>Preko 5</u> <u>godina</u>	<u>Ukupno</u>
31. decembar 2017. godine						
Finansijske garancije	-	-	164.532	-	-	164.532
Ukupno	-	-	164.532	-	-	164.532

	<u>Do 1</u> <u>mesece</u>	<u>Od 1 do</u> <u>3 meseca</u>	<u>Od 3 do</u> <u>12</u> <u>meseci</u>	<u>Od 1 do</u> <u>5 godina</u>	<u>Preko 5</u> <u>godina</u>	<u>Ukupno</u>
31. decembar 2016. godine						
Finansijske garancije	703	1,235	130,020	-	-	131,958
Ukupno	703	1,235	130,020	-	-	131,958

Banka u toku 2017.godine i 2016. godine nije imala preuzete neopozive obaveze i druga jemstva.

31.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od smanjenja profita i neto vrednosti Banke usled promena u visini kamatnih stopa. Merenje uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat se vrši kroz merenje odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive u predefinisanim vremenskim intervalima. U zavisnosti od primenjenog scenarija kretanja kamatnih stopa, meri se uticaj potencijalne promene kamatne stope na neto prihod od kamata. Takođe, merenje uticaja kamatnog rizika na kapital banke se vrši praćenjem promene ekonomske vrednosti kapitala usled promena kamatnih stopa. O izloženosti Banke kamatnom riziku redovno se izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u čijoj je nadležnosti upravljanje ovim rizikom.

Za merenje kamatnog rizika Banka izrađuje kamatni gep pri čemu se rukovodi sledećim principima:

- stavke sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu dospeća,
- stavke sa varijabilnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu ponovnog određivanja kamatne stope,
- nekamatnosne stavke se raspoređuju u posebnu kolonu uključujući i kapital koji se tretira kao nekamatnosna stavka koja nema rok dospeća.

Kamatnosne stavke koje nemaju ugovoren period dospeća niti period promene kamatne stope, kao što su depoziti po viđenju, kreditne kartice i minusi po tekućim računima, svrstane su u vremenski okvir 'do mesec dana'. Banka ne očekuje da će ove stavke dospeti u roku od mesec dana niti da će u celokupnom iznosu podleći promeni kamatne stope, te je ovakav prikaz kamatnog gepa prilično konzervativan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom, na dan 31. decembra 2017. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	963.891	-	-	-	-	1.500.443	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.924	45.706	63.644	65.011	2.429.869	-	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	447.479	-	-	-	-	-	447.479
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.622.870	-	-	-	-	358.033	1.980.903
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.011.676	961.722	1.410.641	1.818.653	1.098.750	81.064	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	350.241	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	380.464	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	22.097	22.097
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	283.071	283.071
UKUPNA AKTIVA	3.725.840	1.337.428	1.474.285	1.883.664	3.528.619	2.975.417	14.925.253
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	-	-	3.323	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	-	-	-	7.455	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.070.005	211.197	296.197	1.889.766	2.590.734	4.198.253	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	465.000	-	-	3.808	468.808
Rezervisanja	-	-	-	-	-	34.277	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	3.177	3.177
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	437.961	437.961
Ukupno obaveze	3.070.005	211.197	761.197	1.889.766	2.590.734	4.688.254	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	1.714.100	1.714.100
UKUPNO PASIVA	3.070.005	211.197	761.197	1.889.766	2.590.734	6.402.354	14.925.253
Neto izloženost kamatnom riziku na dan:							
- 31.12.2017. godine	985.835	796.231	713.088	(6.102)	937.885	(3.426.936)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom, na dan 31. decembra 2016. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	583.950	-	-	-	-	1.049.599	1.633.549
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	1.439.170	-	1.439.170
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	520.794	61.075	878.091	801.886	329.428	-	2.591.274
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	500.336	-	-	-	-	475.050	975.386
Kreditni i potraživanja od komitenata	495.510	361.665	517.683	874.895	1.187.611	70.744	3.508.108
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	308.836	308.836
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	417.089	417.089
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	56.141	56.141
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	33.842	33.842
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	156.379	156.379
UKUPNA AKTIVA	2.100.590	422.740	1.395.774	1.676.781	2.956.209	2.567.684	11.119.778
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	-	-	-	7.710	7.710
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5.971.766	18.647	30.456	85.642	2.449.068	9.886	8.565.465
Subordinirane obaveze	-	-	465.000	-	-	3.924	468.924
Rezervisanja	-	-	-	-	-	26.293	26.293
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	436.170	436.170
Ukupno obaveze	5.971.766	18.647	495.456	85.642	2.449.068	483.983	9.504.562
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	1.615.216	1.615.216
UKUPNO PASIVA	5.971.766	18.647	495.456	85.642	2.449.068	2.099.199	11.119.778
Neto izloženost kamatnom riziku na dan:							
- 31.12.2016. godine	(3.871.176)	404.093	900.318	1.591.139	507.141	468.485	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2016. godine, kao i uticaj na kapital Banke u zavisnosti od promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	<u>Promena kamatne stope u baznim poenima</u>	<u>Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)</u>	<u>Uticaj na kapital (apsolutni iznos)</u>
Na dan			
31.12.2017	+/-200	+/- 8.732	+/- 166,306

31.5. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik od nastanka gubitaka u finansijskom rezultatu i kapitalu banke koji proizilazi iz promene vrednosti finansijskih instrumenata Banke usled kretanja i promene vrednosti deviznog kursa na tržištu.

U cilju upravljanja deviznim rizikom Banka prati deviznu poziciju na dnevnom nivou, definiše metode i procedure za njihovo praćenje i merenje, definiše limite i obavlja eksterno i interno izveštavanje.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju u propisanim okvirima - ukupna neto otvorena pozicija Banke nije prelazila 20% njenog kapitala na dnevnom nivou u toku 2017. i 2016. godine.

Sledeće tabele prikazuju izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.decembra 2017. i 31.decembra 2016. godine.

U tabeli su prikazana sredstva i obaveze prema njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

<u>Naziv pozicije</u>	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>CHF</u>	<u>Ostale valute</u>	<u>Ukupno</u>
Devizna imovina	2.906.132	164.502	35.121	29.702	3.135.457
Devizne obaveze	3.143.859	165.914	34.952	28.079	3.372.805
Duga pozicija	236.945	-	-	-	236.945
Kratka pozicija	-	-	-	-	-
Duga otvorena pozicija	-	-	169	1.681	1.850
Kratka otvorena pozicija	782	1.413	-	58	2.252
Neto otvorena pozicija:					2.252
- 31.12.2017. godine					
Pokazatelj deviznog rizika -					
31. decembra 2017. godine					0,12
Naziv pozicije	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno
Devizna imovina	1.647.229	90.021	69.005	16.617	1.822.872
Devizne obaveze	1.633.744	89.110	63.821	18.402	1.805.077
Duga otvorena pozicija	13.485	911	5.184	-	19.580
Kratka otvorena pozicija	-	-	-	1.785	1.785
Neto otvorena pozicija:					19.580
- 31.12.2016. godine					
Pokazatelj deviznog rizika -					
31. decembra 2016. godine					1,25

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.5. Devizni rizik (nastavak)

Analizom razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli mogu se proceniti efekti na dobit i kapital Banke. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Valuta	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2017.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2017.	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2016.	U RSD hiljada
				Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2016.
EUR	10%	-78	10%	1.349
CHF	10%	17	10%	518
USD	10%	-141	10%	91

Sljedeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2017. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	890.154	10.429	18.271	918.854	1.545.480	-	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.389.474	-	-	1.389.474	1.224.680	-	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	118.438	-	-	118.438	329.041	-	447.479
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	400.912	153.934	46.552	601.398	1.379.505	1.666	1.980.903
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.666	-	-	1.666	6.380.840	-	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	350.241	-	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	380.464	-	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	-	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	22.097	-	22.097
Ostala sredstva	105.488	139	-	105.627	177.444	151	283.071
UKUPNA AKTIVA	2.906.132	164.502	64.823	3.135.457	11.789.796	1.817	14.925.253
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	-	3.323	-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	344	-	-	344	7.111	-	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.089.762	161.091	60.767	3.311.620	8.944.532	-	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.808	-	468.808
Rezervisanja	-	-	-	-	34.277	-	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	3.177	-	3.177
Ostale obaveze	53.753	4.824	2.264	60.841	377.120	-	437.961
Ukupno obaveze	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	9.838.348	-	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.714.100	-	1.714.100
UKUPNO PASIVA	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	11.552.448	-	14.925.253
Neto svop pozicija	236.945	-	-	236.945	-	-	236.945
Neto devizna pozicija na dan: - 31. decembra 2017. godine	(782)	(1.413)	1.792	(403)	237.348	1.817	236.945

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.5. Devizni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2017. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>Ostale valute</u>	<u>Ukupno u stranoj valuti</u>	<u>Dinarski podbilans</u>	<u>Dinari sa valutnom klauzulom</u>	<u>Ukupno</u>
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	890.154	10.429	18.271	918.854	1.545.480	-	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.389.474	-	-	1.389.474	1.224.680	-	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	118.438	-	-	118.438	329.041	-	447.479
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	400.912	153.934	46.552	601.398	1.379.505	1.666	1.980.903
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.666	-	-	1.666	6.380.840	-	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	350.241	-	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	380.464	-	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	-	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	22.097	-	22.097
Ostala sredstva	105.488	139	-	105.627	177.444	151	283.071
UKUPNA AKTIVA	2.906.132	164.502	64.823	3.135.457	11.789.796	1.817	14.925.253
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	-	3.323	-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	344	-	-	344	7.111	-	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.089.762	161.091	60.767	3.311.620	8.944.532	-	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.808	-	468.808
Rezervisanja	-	-	-	-	34.277	-	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	3.177	-	3.177
Ostale obaveze	53.753	4.824	2.264	60.841	377.120	-	437.961
Ukupno obaveze	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	9.838.348	-	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.714.100	-	1.714.100
UKUPNO PASIVA	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	11.552.448	-	14.925.253
Neto svop pozicija	236.945	-	-	236.945	-	-	236.945
Neto devizna pozicija na dan: - 31. decembra 2017. godine	(782)	(1.413)	1.792	(403)	237.348	1.817	236.945

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.5. Devizni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2016. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	599.900	12.078	10.580	622.558	1.010.991	-	1.633.549
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	245.260	-	-	245.260	1.439.170	-	1.439.170
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	428.176	-	-	428.176	2.163.098	-	2.591.274
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	314.534	77.937	75.043	467.514	507.873	-	975.386
Kreditni i potraživanja od komitenata	10.770	-	-	10.770	3.497.338	-	3.508.108
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	308.836	-	308.836
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	417.089	-	417.089
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	-	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	56.141	-	56.141
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	33.842	-	33.842
Ostala sredstva	48.588	6	-	48.594	107.785	-	156.379
UKUPNA AKTIVA	1.647.228	90.021	85.623	1.822.872	9.542.166	-	111.365.038
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	597	-	-	597	7.113	-	7.710
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	1.593.037	87.355	80.490	1.760.882	6.804.583	-	8.565.465
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.924	-	468.924
Rezervisanja	-	-	-	-	26.293	-	26.293
Ostale obaveze	40.110	1.755	1.733	43.598	392.572	-	436.170
Ukupno obaveze	1.633.744	89.110	82.223	1.805.077	7.669.485	-	9.504.562
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.615.216	-	1.615.216
UKUPNO PASIVA	1.633.744	89.110	82.223	1.805.077	9.314.701	-	11.119.778
Neto devizna pozicija na dan: - 31. decembra 2016. godine	13.484	911	3.399	17.795	(17.795)	-	263.054

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.6. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled namernih i nenamernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, a isključuje reputacioni, strateški i poslovni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja skup sistematičnih aktivnosti kojima se obezbeđuje identifikacija, procena, praćenje i kontrola operativnih rizika u Banci, kao i potreba za održavanjem određenog nivoa kapitala, kako bi se apsorbovali potencijalni gubici nastali kao posledica događaja operativnog rizika. Upravljanje operativnim rizikom je propisano Politikom za upravljanje operativnim rizikom i sastoji se iz 4 ciklična koraka:

- identifikacija rizika;
- procena i merenje rizika;
- praćenje i kontrola rizika;
- ublažavanje rizika.

Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces samoprocene rizika može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju. Samoprocena daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike koji utiču na procese koji oni kontrolišu.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi Procedure za evidentiranje događaja operativnog rizika. Uloga procesa evidentiranja događaja operativnog rizika je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane zaposlenih koji su imenovani kao koordinatori za operativne rizike. Svaki sektor Banke ima svoje koordinate za operativne rizike.

U cilju postizanja bolje efikasnosti i pružanja kvalitetnije usluge, Banka može doneti odluku da obavljanje određenih poslovnih aktivnosti poveri trećim licima koja ih obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, odnosno imaju odgovarajuće iskustvo u njihovom obavljanju. Banka upravlja rizikom eksternalizacije kroz uspostavljene kontrolne mehanizme pre zaključivanja ugovora sa trećim licima, odnosno pružiocima usluga, kao i kroz monitoring aktivnosti nakon potpisivanja ugovora. Ceo proces se sprovodi na bazi Procedure za poveravanje aktivnosti trećim licima.

Rizicima koji proističu iz uvođenja novih proizvoda Banka upravlja kroz identifikaciju svih rizika koji proističu iz uvođenja novog proizvoda, a na način da sve relevantne organizacione jedinice moraju biti upoznate sa uvođenjem novog proizvoda i moraju dati svoje stručno mišljenje koje se odnosi na rizični profil novog proizvoda ili usluge kao i uticaj na rizični profil Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

31.6. Operativni rizik (nastavak)

Banka je internim aktima, koje čine Okvir za upravljanje operativnim rizikom, obezbedila adekvatan sistem upravljanja rizikom. Pored toga, Banka je usvojila odgovarajuću organizacionu strukturu, kroz definisanje jasnih uloga i odgovornosti zaposlenih koji su uključeni u proces upravljanja operativnim rizicima:

- Upravni odbor je odgovoran za preispitivanje Politike;
- Izvršni odbor je odgovoran za usvajanje procedura za upravljanje operativnim rizicima i nadgledanje sprovođenja Politike za upravljanje operativnim rizikom;
- Tim za kontrolu rizika i modeliranje je odgovoran za kreiranje odgovarajućih alata, politika, procedura i tehnika kojima se reguliše proces upravljanja operativnim rizikom, za praćenje i sprovođenje politika i procedura u svojoj nadležnosti, za pružanje informacija o izloženosti Banke operativnim rizicima, za predlaganje aktivnosti za ublažavanje operativnih rizika i praćenje sprovođenja akcionih planova kao i kontinuirano ukazivanje značaja problematike i podizanje svesti o operativnim rizicima u svim organizacionim delovima Banke;
- Organizacione jedinice u okviru Banke su odgovorne da identifikuju, procenjuju, prate i prikupljaju podatke o izloženosti operativnom riziku u skladu sa Okvirom za upravljanje operativnim rizicima. Svaka organizaciona jedinica ima svoje koordinate za operativni rizik, imenovane od strane nadležnog rukovodioca, sa jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom.

Efikasnost upravljanja operativnim rizikom je pod nadzorom Foruma za upravljanje operativnim rizikom.

Forum kontroliše i analizira informacije koje obezbeđuje Tim za kontrolu rizika i modeliranje o događajima nastalim po osnovu operativnih rizika, kao i o rezultatima radionica samoprocene operativnih rizika i sprovođenja akcionih planova.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Upravljanje rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva vrši se izradom budžeta usklađenog sa propisanim pokazateljima i kontinuiranim praćenjem realizacije tog budžeta.

U 2017. godini, Banka je obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno prevladavajućim tržišnim uslovima.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Na osnovu detaljnih analiza, rukovodstvo Banke smatra da knjigovodstvene vrednosti finansijskih instrumenata aproksimiraju njihove fer vrednosti na dan bilansa stanja.

Na dan 31. decembra 2017. godine, po fer vrednosti iskazana su stalna sredstva namenjena prodaji i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Sva ostala sredstva i obaveze Banke su iskazane po amortizovanoj vrednosti i varijabilnim kamatnim stopama, kojima se u redovnim intervalima ponovo određuje cena. Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a knjigovodstvena vrednost sredstava i obaveza ne odstupa značajno od njihove fer vrednosti.

Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti sa rokom otplate dužim od tri godine uglavnom nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Za učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu vršen je test obezvređenja na dan bilansa i s tim u vezi izvršene korekcije.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrednosti

Rukovodstvo Banke smatra da fer vrednost finansijskih instrumenata, koji nisu vrednovani po fer vrednosti, ne odstupa u materijalno značajnom iznosu od njihove knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti (nastavak)

Sledeće tabele prikazuju finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama:

2016. godina					
RSD 000		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		-	1.476.450	-	1.476.450
RSD 000					
2017. godina		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		-	2.614.154	-	2.614.154

Prema izmenjenoj metodologiji određivanja fer vrednosti obveznica Republike Srbije, Banka definiše postupak vrednovanja po aktuelnim tržišnim cenama kao svako vrednovanje koje mora biti uporedivo sa merodavnim cenama, ekstrapolirano ili obračunato na osnovu dostupnih tržišnih podataka.

Nova vrednost krive se konstruiše na osnovu poslednje dostupnih (u odnosu na datum vrednovanja) izvršnih stopa sa primarnog ili sekundarnog trgovanja hartijama od vrednosti Republike Srbije, kojima se trgovalo od datuma poslednjeg vrednovanja, a čije su karakteristike u pogledu valute, izdavaoca, prioriteta, preostale ročnosti i obima realizacije iste ili slične. Cilj metodologije je preciziranje merenja fer vrednosti tako da obuhvati i dnevne promene relevantnih tržišnih kamatnih stopa za datu valutu, kako bi se najpreciznije utvrdila vrednost krive prinosa u trenutku procene fer vrednosti.

33. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica banke su članovi Upravnog odbora i članovi Telenor grupe.

(a) Poslovni odnosi sa članovima Upravnog i Izvršnog odbora, članovima organa upravljanja i članovima porodica ovih lica

Naknade članovima Upravnog i Izvršnog odbora Banke u toku 2017. i 2016. godine, iskazane u bruto iznosima, prikazane su u sledećoj tabeli:

	2017.	2016.
Naknade članovima Izvršnog odbora	40.292	59.404
Naknade članovima Upravnog odbora	2.833	2.935
Ukupno	43.125	62.339

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima

Pored navedenog, Banka ulazi u poslovne odnose sa ostalim licima koja su povezana sa bankom. Sledeće tabele prikazuju stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2017. godine, kao i odgovarajuće prihode i rashode nastale po osnovu poslovnih odnosa sa ostalim povezanim licima u toku godine, zaključno sa datumom bilansa stanja:

	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>	<u>Ostali rashodi</u>	<u>Ostali prihodi</u>
Naziv povezanog lica:				
Telenor d.o.o., Beograd	23.769	3.100.020	251.641	4.269
Telenor Financial Services AS	-	-	6.835	-
Telenor global shared service	-	71	5.029	-
Telenor Common Operations	810	674	2.021	-
Telenor ASA	206	99	-	-
	<u>24.785</u>	<u>3.100.864</u>	<u>265.526</u>	<u>4.269</u>

Sledeća tabela prikazuje transakcije sa ostalim povezanim licima na dan 31. decembra 2016. godine:

	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>	<u>Ostali rashodi</u>	<u>Ostali prihodi</u>
Naziv povezanog lica:				
Telenor d.o.o., Beograd	51,274	2,997,682	218,453	6,042
Telenor Financial Services AS	-	7,753	4,618	-
Telenor global shared service	-	6,943	12,152	-
Telenor Common Operations	-	3,393	-	19,145
Telenor ASA	804	1,332	17,294	-
Telenor Hungary	163	-	-	163
	<u>52,241</u>	<u>3,017,103</u>	<u>252,517</u>	<u>25,350</u>

Uslovi transakcija sa povezanim licima

Prethodno navedena stanja potraživanja i obaveza kao i prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih tržišnih kamatnih stopa.

Transferne cene

U skladu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2017. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2017. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da Banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarnih nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

U hiljadama dinara	31.12.2017.	31.12.2016.
EUR	118.4727	123.4723
USD	99.1155	117.1353
CHF	101.2847	114.8473

35. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Gotovina i gotovinski ekvivalenti izveštaju o tokovima gotovine

	2017.	2016
Žiro račun	480.671	350.340
Gotovina u blagajni	1.121.688	851.486
Devizni računi kod banaka	595.475	461.340
Overnight plasmani bankama	483.220	233.610
Ukupno	2.681.054	1.896.776

36. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Telenor banke, izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2017. godine.

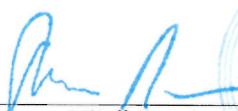
Ukupno neusaglašena potraživanja iznose 18 hiljada dinara, ukupno neusaglašene obaveze iznose 382 hiljada dinara.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Dana 7. marta 2018. godine izvršena je dokapitalizacija emisijom akcija u ukupnom iznosu 354.297 hiljada dinara koja je registrovana u Centralnom registru za hartije od vrednosti..

Osim gore navedenog, nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u napomenama uz priložene finansijske izveštaje za 2017. godinu.

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

TELENOR BANKA a.d. BEOGRAD

**IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2017. GODINE**

I UVOD

A Banka je osnovana kao ALCO Banka 16. maja 1996. godine, na osnovu dozvole za rad dobijene od NBJ i upisa u registar kod Privrednog suda u Beogradu. U novembru iste godine, dobila je dozvolu NBJ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- obavljanje devizno - valutnih i menjačkih poslova,
- izdavanje platnih kartica,
- izdavanje hartija od vrednosti,
- davanje garancija, avala i drugih oblika jemstava,
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti,
- obavljanje poslova domaćeg i ino platnog prometa,
- obavljanje poslova finansijskog inženjeringa i konsaltinga.

Kupovinom sto odsto akcija A banke, od juna 2007. godine, bankarsko-osiguravajuća grupacija KBC Grupa prisutna je i na tržištu Srbije. Promenom imena u Agenciji za privredne registre, A Banka je od 6. marta 2008. godine registrovana pod novim imenom - KBC Banka ad Beograd.

Dolaskom novog vlasnika, KBC Grupe, KBC Banka je pratila strateške ciljeve KBC Grupe u regiji centralne i istočne Evrope, sa pretežnim usmerenjem na ponudu usluga u segmentu stanovništva i MSP.

19. decembra 2013. godine, KBC Banku je preuzela Telenor Grupa, u cilju stvaranja sinergije telekomunikacionih usluga i finansijskih usluga. Telenor Danemark Holding je preuzeo 100 odsto akcija KBC banke sa ciljem da građanima Srbije posredstvom Telenor banke ponudi savremene i inovativne mobilne finansijske usluge.

Telenor grupa jedan je od najvećih mobilnih operatera u svetu. Broji 179 miliona korisnika na 13 tržišta – u Skandinaviji (Norveška, Švedska i Danska), centralnoj i istočnoj Evropi (Mađarska, Srbija, Crna Gora i Bugarska) i Aziji (Tajland, Malezija, Bangladeš, Pakistan, Mjanmar i Indija).

Telenor posluje na tržištu Srbije od 2006. godine, kada je, s početnim ulaganjem od 1,53 milijarde evra, postao najveći pojedinačni investitor u Srbiji. Sa 3,1 miliona korisnika danas, Telenor Srbija pomaže ljudima da iskoriste sve prednosti savremenih komunikacija.

II PRINCIPI I STRATEGIJA

Bankarske aktivnosti Telenor Banke u 2017. godini razvijane su u saglasnosti sa ciljevima i principima postavljenim u Poslovnoj politici, njihovom implementacijom u procedurama i aktima Banke kao i implementacijom instrumenata i mera koje će donose i preduzimaju organi upravljanja Banke u skladu sa Poslovnom politikom i Statutom Banke.

Poslovna politika i Strategija Telenor Banke ad Beograd za 2017. godinu je razvijena na osnovu sledećih ključnih elemenata:

- Obogaćivanje kreditnog portfolia - proširivanje obima proizvoda i unapređivanje postojećih;
- Isporuka planiranih proizvoda i aktivnosti u skladu sa definisanim budžetom Telenor banke za period 2017-2019;
- Nadogradnja poslovnih procesa i IT infrastrukture u skladu sa planiranim aktivnostima

U svojim aktivnostima, Banka se rukovodi interesom svojih akcionara i klijenata, poštujući interese drugih u svrhu ostvarenja ravnopravnih zajedničkih odnosa.

Pristup servisima i resursima Banke je omogućen svim potencijalnim klijentima, prema uslovima definisanim u Opštim uslovima Poslovanja.

Telenor banka će razmotriti isplatu dividendi u skladu sa pozitivnom zakonskom regulativom Republike Srbije kada postane profitabilna.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA

Telenor Banka je na kraju 2017. godine brojala 182 zaposlena.

Unutrašnja organizacija Banke podrazumeva formiranje organizacionih delova, odnosno organizacionih jedinica i to:

1. Izvršni odbor
2. Divizije
3. Sektori
4. Službe
5. Timovi
6. Ekspoziture
7. Prodajno mesto (ili Prodavnica)

Divizije su najsloženije organizacione celine specijalizovane za obavljanje pojedinih oblasti (grupa) poslova grupisanih prema određenim zajedničkim svojstvima, formirane na funkcionalnom principu. Divizije se, po pravilu, sastoje iz sektora, službi i timova/ekspozitura/prodajnih mesta. U Banci se formiraju tri osnovne divizije:

- I. Divizija Predsednika Izvršnog odbora, kojom rukovodi Predsednik Izvršnog odbora,
- II. Divizija marketinga, kojom rukovodi Član Izvršnog odbora zadužen za marketing,
- III. Divizija korporativnih poslova, strategije i operacija, kojom rukovodi Član Izvršnog odbora zadužen za korporativne poslove, strategiju i operacije.

Sektori se formiraju radi obavljanja specifičnih stručnih poslova u Banci koji su funkcionalno i tehnološki povezani. Sektori se mogu sastojati od nekoliko podređenih segmenata (službi ili timova/ekspozitura/prodajnih mesta). Sektorom, po pravilu, rukovodi Direktor.

Sektori se formiraju u:

- ▶ poslovima operacija,
- ▶ poslovima tehnoloških usluga,
- ▶ poslovima finansija

Službe se organizuju po pravilu kao deo organizacione jedinice višeg ranga u kojoj se obavljaju funkcionalno i tehnološki povezani poslovi iste vrste ili različiti, ali tesno međusobno povezani poslovi. Služba se može obrazovati i kao samostalni organizacioni deo koji organizaciono ne pripada određenoj Diviziji ili Sektoru. Službom po pravilu rukovodi Menadžer.

U zavisnosti od obima, složenosti i razvijenosti poslova, u divizijama/sektorima/službama se formiraju timovi, ekspoziture ili prodajna mesta koji ne mogu biti podeljenji na organizacione jedinice nižeg nivoa.

Timovi se organizuju kao funkcionalno tehnološke celine povezanih poslova manjeg obima ili kao celina dve ili više grupe poslova iz delokruga rada organizacionog dela višeg ranga i njegov su sastavni deo. Timom po pravilu rukovodi Menadžer ili Tim lider.

Ekspozitura je organizacioni deo u kome se obavljaju bankarski poslovi a koji mogu biti osnovani i na teritorijanom principu. U ekspozituri se obavljaju sve vrste bankarskih poslova sa klijentima i pružaju sve vrste bankarskih usluga. U ekspoziturama sa prate klijenti, prati se kompletan kreditni proces i obavlja servisiranje klijenata po svim osnovama. Ekspoziturom rukovodi Šef Ekspoziture.

Prodajna mesta (ili Prodavnice) su organizacione jedinice koje se obrazuju u Centrali Banke ili na teritorijalnom principu odnosno kao deo drugog organizacionog dela, u ili van sedišta Banke. U Prodajnim mestima se obavljaju poslovi koji su direktno ili indirektno vertikalno povezani sa Bankom. Poslovima u Prodajnim mestima rukovodi njegov rukovodilac a u slučaju da ne postoji, ovim organizacionim delom rukovodi rukovodilac organizacione jedinice neposredno višeg ranga ili istog ranga (ali horizontalno bliskog).

U skladu sa opisanim principima unutrašnje organizacije, hijerarhijska pozicija organizacionih delova u Banci je sledeća:

1. Izvršni odbor
2. Divizija
3. Sektor
4. Služba
5. Timovi
6. Ekspozitura
7. Prodajni tim

Organizacione jedinice se formiraju za sledeće poslove

- Poslovi unutrašnje revizije,
- Poslovi usklađenosti poslovanja,
- Poslovi marketinga, i u okviru istih:
  - o poslovi segmenta privatnih korisnika,
  - o poslovi upravljanja korisničkim odnosima,
  - o poslovi vezani za proizvode i realizaciju i upravljanje projektima i procesima,
  - o poslovi maloprodaje i korisničkog servisa,
  - o poslovi upravljanja sredstvima i gotovinom,
- Poslovi tehnoloških usluga, i u okviru istih:
  - o poslovi upravljanje zahtevima i promenama,
  - o poslovi IT operacija,
  - o poslovi razvoja aplikativnog softvera,
  - o poslovi poslovne inteligencije,
- Poslovi finansija,
  - o poslovi računovodstva i izveštavanja,
  - o poslovi finansijske kontrole,
  - o opšti poslovi,
- Poslovi upravljanja lošom aktivom,
- Poslovi vezani za kreditno poslovanje,
- Poslovi kontrole rizika i modeliranja,
- Korporativni poslovi, poslovi strategije i operacija,
- Poslovi operacija i u okviru istih:
  - o poslovi platnog prometa,
  - o poslovi podrške poslovanju,
  - o poslovi podrške za aplikacije,
- Poslovi strategije,
- Pravni poslovi,
- Poslovi ljudskih resursa,
- Poslovi informacione bezbednosti
- Poslovi arhive.

Odgovornosti zaposlenih se definišu u okviru segmenata do nivoa jasnog razlikovanja aktivnosti front office-a, back office-a i middle office-a. Segmenti iz prethodnog stava ovog člana organizuju se u okviru funkcija, na način kojim se obezbeđuje izbegavanje konflikta interesa.

IV KORPORATIVNA I DRUŠTVENA ODGOVORNOST I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Korporativna društvena odgovornost se vodi u sledećem smeru:

Telenor Banka ostvaruje zajedničke vrednosti za našu kompaniju i društvo u kome posluje. Sve inicijative korporativne društvene odgovornosti su izgrađene na ključnoj kompetenci -- komunikacijama i realizovane kroz projekte Telenor fondacije u Srbiji. Napori Telenor Banke u domenu korporativne društvene odgovornosti počivaju na dva ključna strateška stuba: proširenje benefita kombinovanih bankarskih usluga i telekomunikacionih usluga i integrisanje odgovornih poslovnih praksi u sve aspekte poslovanja.

Telenor Banka se fokusira na stvaranje održivih inicijativa koje stvaraju dugoročnu vrednost kako za ciljne grupe tako i za Telenor banku.

Kao deo Telenor Grupe, Telenor Banka teži najvišim standardima kako u sopstvenoj aktivnosti, tako i kroz aktivnosti svojih partnera. Telenor Grupa usvojila je set principa ponašanja partnera baziranih na međunarodno priznatim standardima koji uključuju ljudska prava, zdravlje i sigurnost na radu, prava na radu, zaštitu životne sredine i antikorupciju. Svaki partner Telenor banke potpisuje ugovor kojim se obavezuje na poštovanje ovih principa.

U toku 2017. godine Banka je realizovala saradnju sa UNICEF-om u inicijativi Teleton za decu sa smetnjama u razvoju i invaliditetu kroz projekata „Sport za sve“.

U domenu održivog razvoja i zaštite životne sredine Telenor Banka je posvećena minimiziranju negativnih uticaja na životnu sredinu. U meri u kojoj je to moguće, čine se napori da se smanji potrošnja energije i da se racionalno upravlja otpadom u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti. Telenor Banka zakupljuje poslovni prostor u energetske efikasnoj zgradi koja poseduje BMS (Building Managerial System), a koji pruža mogućnost uštede energije.

V UPRAVLJANJE RIZIKOM

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom kontinuiranog procesa identifikovanja, merenja i praćenja rizika, kao i uspostavljanja tolerancije (apetita) za preuzimanjem rizika i primenom drugih kontrola. Procesi upravljanja rizikom su presudni za profitabilno poslovanje Banke.

Upravljanje rizicima omogućava višem menadžmentu Banke da se efektivno suočava sa neizvesnostima koje su sastavni deo bilo koje poslovne aktivnosti, kao i sa time povezanim rizicima i prilikama, povećavajući na taj način kapacitet Banke za stvaranje vrednosti. Stoga, Banka stalno nastoji da ima dobro utemeljen proces upravljanja rizikom koji se primenjuje na svim nivoima poslovanja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika. Međutim, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika, kao što su Odbor za upravljanje kreditnim rizikom (CRMC), Odbor za upravljanje operativnim rizicima (ORC) i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke, dok je Izvršni odbor odgovoran za njihovo sprovođenje. Politike upravljanja rizikom navode ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizikom i kapitalom definišu kako Banka bira da postigne ciljeve (nivo ambicija) i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

Banka poštuje sledeće osnovne principe upravljanja vrednošću i rizikom:

- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je neraskidivo međusobno povezano.
- Upravljanju rizikom se pristupa uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Tim za kontrolu rizika i modeliranje posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

Organizacija upravljanja rizikom

Model upravljanja rizikom Telenor banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- *Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju),*
- *Izvršni odbor,*
- *Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).*

Ovi odbori se koncentrišu na globalno upravljanje rizikom i na praćenje stvaranja vrednosti i adekvatnosti kapitala Banke. Redovno izveštavanje Odboru za reviziju osigurava da postoji dovoljan protok informacija relevantnim članovima Upravnog odbora. Svake godine, Upravni odbor određuje granice tolerancije rizika. Izvršni odbor je odgovoran za sprovođenje strategije za upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom koja je definisana od strane Upravnog odbora i daje glavne smernice upravljanja. Direktor sektora za finansije i rizike (CFRO), koji je član Izvršnog odbora, nadzire upravljanje rizikom. ALCO odbor Banke donosi odluke o investicijama i finansiranju i takođe prati moguće izloženosti riziku.

► *Specijalizovani odbori za rizike*

Ovi odbori se koncentrišu na razvoj okvira za jedan određeni tip rizika ili grupu aktivnosti na nivou cele Banke i nadgledaju proces upravljanja rizicima. Vođeni od strane CFRO-a, Odbori za rizike se sastoje iz predstavnika linijskog menadžmenta i Službe za upravljanje rizicima i izveštavanje.

► *Odeljenje za internu reviziju* je zaduženo za planiranje revizije i kontroliše usklađenost okvira za upravljanje rizicima sa pravnim i regulatornim uslovima, efikasnost i efektivnost sistema za upravljanje rizikom i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizicima, kao i način na koji se linijski menadžment bavi rizicima van ovog formalnog okvira.

► *Linijski menadžment* ima primarnu obavezu da upravlja vrednošću i rizicima. On osigurava da okvir za upravljanje rizicima, koji se odnosi na poslovanje, bude ugrađen u poslovanje putem politika i procedura. Linijski menadžment takođe ima zadatak razvoja transakcionih modela rizika.

► *Tim za kontrolu rizika i modeliranje* meri rizike i adekvatnost kapitala i izveštava svoje nalaze upravi. Takođe, ovaj tim je zadužen za validaciju transakcionih modela za merenje rizika. U tom smislu, postoji jasno razdvajanje odgovornosti u okviru za merenje rizika jer se osoblje za validaciju razlikuje od osoblja za modeliranje.

Politika adekvatnosti kapitala

Svrha procene profila adekvatnosti kapitala je da osigura da Banka poseduje dovoljno kapitala da pokrije rizike kojima je izložena. Takođe, kroz ovaj proces Banka ima priliku da upravlja kapitalom na proaktivan način. Time je omogućeno najvišem menadžmentu Banke da proceni da li su poslovni planovi u skladu sa kapitalom koji je dostupan i - po potrebi - da blagovremeno deluje. Banka teži da proces procene adekvatnosti kapitala uključi u procese donošenja odluka na svim nivoima.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti nekog finansijskog instrumenta usled neplaćanja ili neizvršenja obaveza od strane jedne ugovorne strane (bilo da je to na primer, zajmoprimac, garant, osiguravač ili reosiguravač, suprotna strana u nekoj profesionalnoj transakciji ili emitent nekog kreditnog instrumenta), usled insolventnosti, nemogućnosti ili nespremnosti te strane da izvrši plaćanje obaveze, kao i usled događaja ili mera koje su primenili politički ili monetarni organi neke zemlje (rizik zemlje).

Tokom 2017. godine Telenor banka je povećala svoju kreditnu aktivnost izdavanjem kredita za mobilni uređaj, gotovinskih kredita, kreditnih limita, dozvoljenim prekoračenjem po tekućem računu, a sredinom godine i novom vrstom gotovinskog kredita "Brzi keš" kredit. Zbog činjenice da se veći deo portfolija (~ 50%) sastojao od kredita za mobilne uređaje za koje je Telenor d.o.o. Beograd položio gotovinski depozit iz koga Banka ima ugovorno pravo da naplati sva potraživanja u docnji od 89 dana, Banka nije u značajnoj meri bila izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je proizilazio iz gotovinskih kredita, kreditnih limita i dozvoljenog minusa po tekućem računu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja likvidnošću je da obezbedi Banci stabilnost u finansiranju, neometan kontinuitet poslovanja i generisanja prihoda, kako u slučaju redovnih uslova, tako i u periodu krize likvidnosti, pri čemu kriza može biti uzrokovana pogoršanjem opštih uslova na tržištu ili poslovanjem same Banke.

Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti je uspostavljen od strane Upravnog odbora Banke, a za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, ALCO odbor, Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom, Tim za kontrolu rizika i modeliranje i Funkcija za informacione tehnologije.

Merenje rizika likvidnosti

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog reda i likvidnih potraživanja Banke drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U prilogu kretanje prosečnog pokazatelja likvidnosti za prethodni period:

Pokazatelj likvidnosti	31.12.2016	31.12.2017
Prosečni godišnji pokazatelj	6.35	6.08
Min	4.68	4.58
Max	8.40	7.65
Na dan 31.decembra 2017	7.27	6.43

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Prema podacima na dan 31.12.2017.godine pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznosio je 777%.

Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom redovno planira, nadgleda i meri neto tokove gotovine prateći aktivu i pasivu Banke prema preostaloj ročnosti i valutnoj strukturi, mereći i upoređujući novčane prilive i novčane odlive, kao i dnevni monitoring neto tokova gotovine po vremenskim periodima prema dospeću radi blagovremenog ispunjenja svih dospelih obaveza Banke. Banka meri i procenjuje rizik likvidnosti po svim značajnim valutama i u totalnom iznosu.

Prema svom poslovnom planu za 2017. godinu, Telenor banka je prikupljala depozite po viđenju u lokalnoj i u stranoj valuti EUR i oročene depozite koji su denominovani samo u lokalnoj valuti. Viškove likvidnosti, kako u domaćoj tako i u stranoj valuti EUR, Banka je počevši od 2016.godine investirala u hartije od vrednosti Republike Srbije. Portfolio hartija od vrednosti na kraju 2017.godine u najvećoj meri su činile hartije od vrednosti klasifikovane kao „raspoložive za prodaju“ (u daljem tekstu: AFS) čija je revalorizacija (dobitak/gubitak) imala direktan uticaj na kapital Banke.

Devizni rizik

Devizni rizik potiče od rizika pojavljivanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Za potrebe efektivnog upravljanja i adekvatne zaštite od deviznog rizika, Banka nastoji da ostvari valutnu usklađenost imovine i obaveza prateći i analizirajući izloženost Banke riziku na bazi tekućih i projektovanih otvorenih deviznih pozicija po valutama i trenutnih i očekivanih kretanja deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, ALCO odbor, Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom i Tim za kontrolu rizika i modeliranje.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije, (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke, obračunatih u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća. Banka je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Dugoročni cilj u skladu sa rizičnim profilom Banke je potpuna zaštita od deviznog rizika i uspostavljanje i održavanje deviznih sredstava u iznosu deviznih obaveza Banke, ili u okviru interno postavljenih limita, kao i njihova usklađenost po ročnosti, a u skladu sa propisima i limitima propisanim od strane Narodne Banke Srbije.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u nivou kamatnih stopa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u Bankarskoj knjizi.

Kamatnim rizikom banke upravlja ALCO odbor, podržan od strane Tima za upravljanje sredstvima i gotovinom, koja je prva linija odbrane u vezi sa ovom aktivnošću. Druga linija odbrane, tj. kontrola rizika, je odgovornost Tima za kontrolu rizika i modeliranje, koja to sprovodi savetovanjem i kreiranjem izveštaja, sa ciljem da se optimizuje odnos rizika i prihoda banke.

Banka procenjuje kamatni rizik za značajnu valutu. Značajna valuta predstavlja svaku valutu čiji ukupan iznos obaveza iz bilansa i vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja Banke, a koje se izmiruju u toj valuti čini 5% ili više od 5% ukupnog iznosa obaveza banke. Banka je tokom 2017. godine unapredila modele za procenu i merenje kamatnog rizika, sagledavajući uticaj kako na profitabilnost tako i na finansijsku stabilnost banke. Banka primenjuje stresna scenarija kako bi sagledala uticaje potencijalnih šokova na tržištu.

Banka je i tokom 2017. imala veliku bazu klijentskih depozita bez ugovorene ročnosti, stavljajući akcenat na oročenu štednju u domaćoj valuti, s tim što su transakcioni depoziti kamatno neosetljivi. Sa druge strane, značajan priliv sredstava od depozita koji nije plasiran u kredite, iako je paleta kreditnih proizvoda uvećana i za brzi keš, investirana je ili u državne hartije od vrednosti Republike Srbije, transakcije sa Narodnom bankom Srbije ili kratkoročne plasmane do nedelju dana domaćim bankama.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nenamernih ili namernih propusta u radu zaposlenih, usled neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci kao i u slučaju nastupanja nepredviđenih spoljnih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni, poslovni i strateški rizik.

Sušтина procesa upravljanja operativnim rizicima je da odgovornost leži na menadžmentu svih organizacionih delova, koji dobijaju podršku od strane Tima za kontrolu rizika i modeliranje, a koje nadgleda Unutrašnja revizija, Odbor za reviziju i Izvršni Odbor.

Forum za upravljanje operativnim rizicima se sastaje na mesečnom nivou, pri čemu se diskutuju evidentirani događaji nastali kao posledica realizacije operativnog rizika i vrši evaluacija operativnih rizika koji proizilaze iz ključnih bančnih procesa. Forum za upravljanje operativnim rizicima se usaglašava i oko predloženih mera mitigacije operativnih rizika i prati realizaciju definisanih akcionih planova.

VI FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE

BILANS USPEHA

	Za period 01.01.- 31.12.2017.	Za period 01.01.- 31.12.2016.	Var 2016/2015
Prihodi od kamata	731,782	542,968	34.77%
Rashodi od kamata	(267,268)	(308,239)	(13.29%)
Neto prihod po osnovu kamata	464,514	234,729	97.89%
Prihodi od naknada i provizija	415,792	252,125	64.92%
Rashodi od naknada i provizija	(328,858)	(179,175)	83.54%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	86,934	72,950	19.17%
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	(3,323)	-	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	99,884	41,263	142%
Ostali poslovni prihodi	42,801	11,384	276%
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	40,945	
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(83,076)	(42,294)	96%
Ukupan neto poslovni prihod	607,734	358,977	69.30%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(535,892)	(515,661)	3.92%
Troškovi amortizacije	(227,419)	(213,425)	6.56%
Ostali rashodi	(881,360)	(914,001)	(3.57%)
Gubitak pre oporezivanja	(1,036,937)	(1,284,110)	(19.25%)
Porez na dobitak	374	5,300	(92.94%)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(54,189)	(38,976)	39.03%
Gubitak nakon oporezivanja	(1,090,752)	(1,317,786)	(17.23%)

U 2017. godini zabeležen je rast prihoda od kamata od 34,77% uz istovremeni pad rashoda od kamata od 13,29% što rezultira neto prihoda od kamate za 97,89%.

Prihodi od naknada i provizija beleže takođe značajan rast od 64,92% što je rezultat značajnog povećanja baze klijenata u 2017 godini. Rast rashoda od naknada i provizija u vezi je sa rastom prihoda i uglavnom se odnosi na naknade i provizije po osnovu kartičnog poslovanja. Neto prihodi od naknada i provizija porasli su 19,17% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan neto poslovni prihod veći je u odnosu na prethodnu godinu za 69,30% što je rezultat pre svega povećanja kreditne aktivnosti, ali i povećanja transakcionog poslovanja.

BILANS STANJA

	Stanje na dan 31.12.2017.	Stanje na dan 31.12.2016.	Var 2017/2016
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	2,464,334	1,633,549	50.86%
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	2,614,154	1,439,170	81.64%
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	447,479	2,591,274	(82.73%)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,980,903	975,386	103.09%
Kredit i potraživanja od komitenata	6,382,506	3,508,108	81.94%
Nematerijalna ulaganja	350,241	308,836	13.41%
Nekretnine, postrojenja i oprema	380,464	417,089	(8.78%)
Tekuća poreska sredstva	4	4	0.00%
Odložena poreska sredstva	-	56,141	(100.00%)
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	22,097	33,842	(34.71%)
Ostala sredstva	283,071	156,379	81.02%
Ukupno aktiva	14,925,253	11,119,778	118.41%
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3,323	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7,455	7,710	(3.31%)
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	12,256,152	8,565,465	43.09%
Subordinirane obaveze	468,808	468,924	(0.02%)
Rezervisanja	34,277	26,293	30.37%
Odložene poreske obaveze	3,177	-	-
Ostale obaveze	437,961	436,170	0.41%
Ukupno obaveze	13,211,153	9,504,562	208.55%
Akcijski kapital	6,198,849	5,041,605	22.95%
Gubitak	(4,538,556)	(3,447,804)	31.64%
Rezerve	53,807	21,415	151.26%
Ukupno kapital	1,714,100	1,615,216	6.12%
Ukupno pasiva	14,925,253	11,119,778	34.22%

U poređenju sa prethodnom godinom krediti komitentima porasli su za 81,94% koji se odnosi pre svega na potrošačke i gotovinske kredite. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju porasla su 81,64%, dok s istovremeno finansijska sredstva koja se drže do dospeća smanjena za 82,73%, a oba se odnose se na ulaganja u obveznice Republike Srbije.

Baza depozita takođe je povećana 43,09% što je u skladu sa strategijom banke za obezbeđivanje konkurentne prednosti kroz značajnu fleksibilnost depozitnih proizvoda.

VI ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Po završetku poslovne godine izvršena je dokapitalizacija emisijom akcija u ukupnom iznosu 354.297 hiljada dinara u skladu sa planom.

VII PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Iz dugoročne perspektive, ciljevi za period 2017-2019 su:

- ▶ Dalji rast u udelu korisnika koji koriste bankarske usluge oslanjajući se na sinergiju u širenju odnosa sa korisnicima i omogućavanju atraktivnih usluga,
- ▶ Unapređenje kvaliteta postojeće baze korisnika stimulaciju aktivnosti korisnika i bolje razumevanje potreba korisnika zahvaljujući podacima.

Kao deo daljeg rasta nastavićemo sa ponudom integrisanih proizvoda i usluga pomoću zajedničkog marketinga i prodaje, nastavićemo i unapredićemo ponudu za zaposlene korporativnih klijenata, proširićemo mrežu partnera za plaćanja, i proširićemo ponudu kreditnih proizvoda.

Kako bismo unapredili kvalitet postojeće baze korisnika uz regionalni pristup fokusiraćemo se na korisnike kojima je pristup digitalnog bankarstva relevantniji, motivisaćemo korisnike da koriste kreditne proizvode, da prenesu svoja primanja i koriste elektronska plaćanja umesto fizičkog novca.

Da bi ostvarili definisane ciljeve potrebno je da obezbedimo posvećenost dobavljača, kompetence za upravljanje odnosima sa korisnicima, sistemska unapređenja za veću efikasnost i autonomiju, kao i kvalitet i dostupnost podataka.

Strateška ambicija u domenu tehnologije je isporuka svih tehničkih zahteva koji su stavljeni ispred poslovnih, regulatornih ili potreba postojećeg okruženja. Pažljiv izbor stručnog kadra kako bi se ti zahtevi izvršili, glavna je smernica u podeli odgovornosti u timu. Kao rezultat toga postoje različiti načini za ostvarivanje IT usluga koje Banka koristi u punoj meri. Primarni način za obezbeđivanje potrebnih stručnosti je interni razvoj fokusirajući se na izvršavanje aktivnosti koje spadaju u svakodnevni posao. Održavanje i operacije infrastrukture (hardver, softver i mreža) su apsolutni prioritet.

U 2017-oj godini fokus je bio na boljem poznavanju klijenata, unapređenju analitičkih alata, procedura i algoritama, unapređenju postojećih procesa i isporuci proizvoda i servisa u skladu sa planiranim aktivnostima definisanim budžetom Telenor banke za period 2017-2019.

U periodu do 2018 nastavićemo sa implementacijom novih proizvoda i usluga.

Ključni strateški pravci za aktivnosti u domenu tehnologije su:

- ▶ Pronalaženje različitih načina za ostvarivanje IT usluga i sinergija sa ostalim članicama Telenor grupe kako bismo omogućili optimalne troškove i kapacitet za isporuku poslovnih potreba
- ▶ Kreiranje sposobnosti za IT sigurnost kroz upravljanje sigurnosnim problemima i podešavanje sigurnosnih procesa i alata
- ▶ Dalji razvoj i unapređenje procesa i unapređenje interfejsa kao ostalim delovima organizacije banke
- ▶ Izgradnja kapaciteta u domenu analitike podataka kao bismo osigurali bolje razumevanje aktivnosti korisnika i kako bismo osigurali angažovanje korisnika
- ▶ Izgradnja osnove za buduću saradnju sa Telkom u vezi korisnika i proizvoda
- ▶ Praćenje i kontrola željene arhitekture

Beograd, 5. april 2018. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora
Zakonski zastupnik banke

Marija Popović
Član Izvršnog odbora